Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 186 (436) ◆ Середа, 30 вересня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Кілька запитань урядові Вітольда Фокіна

— Чому на ринках Росії кілограм м'яса коштує 90—120 карбованців, а в Україні — 400!

— Чому кваліфікований робітник в Росії заробляє 8—10 тисяч карбованців на місяць, а у нас (суму хай проставить кожен)!

— Чому громадянин України не має можливості придбати цукор навіть за високими цінами, а олії не бачить зовсім (називаємо продукти, яких Україна традиційно виробляє багато)!

— Чому купон, який подавався як велике досягнення економічної політики уряду, сьогодні коштує 0,6 російського карбованця!

— Чому в банках Росії будь-який громадянин може обміняти будь-яку кількість карбованців на будь-яку валюту і навпаки, а в Україні навіть російські карбованці на купони і навпаки громадянин може обміняти лише у «добрих молодців» на вокзалах і т. д.! (Це запитання ми адресуємо і Національному банкові України).

Ми можемо поставити ще багато запитань. І щодо ефективності зарубіжних поїздок членів Кабінету міністрів, щодо ефективності укладених угод. І про туркменський газ, наприклад, запитати, і про «блискучу» ідею тягти через Кавказ іранський газ і ще багато чого. Але не будемо цього робити. Досить і тих запитань урядові, що сформульовані вище. Принаймні досить, на нашу думку, для того, щоб поставити одне запитання нашим читачам:

— Що ви думаєте, шановні співгромадяни, з приводу того, скільки б утримався уряд у будь-якій цивілізованій країні з такими результатами своєї роботи!

Ми не думаємо своїми запитаннями лакувати ситуацію в Росії. Там свої проблеми та ще й які. І бажаємо нашим сусідам успішно їх долати. Але чи знає наш уряд, як нам, крок за кроком, вирішувати свої проблеми, зупинити економічне падіння, налагоджувати хоч більш-менш пристойний добробут! На нашу думку, уряд має й сам вміти заробляти для держави гроші і допомагати громадянам їх заробляти. Чи не так!

У Президії Верховної Ради України

28 вересня відбулося засідання Президії Верховної Ради України. Обговорено питання про організацію подальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний порядок розгляду питань на пленарних засіданнях.

Під час обговорення, у якому взяли участь і народні депутати — представники політичних груп у парламенті, наголошувалось, що Верховна Рада має невідкладно розглянути найбільш актуальні, болючі проблеми розбудови незалежної України, хід радикальних економічних реформ, питання соціального захисту і поліпшення життя народу, реалізації урядом Основ національної економічної політики України.

Вирішено, що ці питання будуть попередньо ще раз проаналізовані 29 вересня у постійних комісіях. А пленарне засідання почнеться 30 вересня о 10 годині. На розгляд Верховної Ради буде винесено питання про політичне і соціально-економічне становище в Україні. З доповіддю має виступити Президент України. Намічено також заслухати звіт Кабінету міністрів про розбудову національної економіки України.

Президія розглянула проекти окремих законодавчих актів, які виноситимуться на пленарні засідання, а також інші питання державного життя України і прийняла відповідні рішення.

Вів засідання Голова Верховної Ради України І. С. Плющ.

Українська земля зустріла з почестями

Учора вранці Генерал-губернатор Канади пан Рамон Джон Гнатишин прибув до Борисполя. Біля сходин літака пана Гнатишина привітав Президент України Леонід Кравчук. Пролунав Державний Гімн України. Р. Гнатишин і Л. Кравчук обійшли шеренги почесної варти, які вишикувалися неподалік літака. Високий гість висловив велике задоволення зі свого приїзду в Україну й подякував нашому Президентові за запрошення відвідати її. «Це велика честь для мене скористатися нагодою побувати в Україні,— зазначив пан Гнатишин. — Я знаю, що вона має багато труднощів, але й знаю те, що вона долає їх. Я хочу поздоровити український народ із тим, що він виборов власну незалежність, і побажати йому найкращих успіхів на майбутнє».

Після цього урочистий кортеж автомобілів вирушив до Києва.

По обіді високий гість ознайомився з історико-культурними місцями столиці України.

Увечері у Блакитній залі Маріїнського палацу відбулася зустріч Президента України Леоніда Кравчука і Генерал-губернатора Канади Рамона Гнатишина. Вони обговорили широке коло питань, зокрема щодо подальшого розвитку українсько-канадських зв'язків у всіх сферах діяльності.

Артем ПРОХОРЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.

на півроку — 240 крб.

на квартал — 120 крб.

на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мозами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про додаткові заходи щодо посилення боротьби із злочинністю та зміцнення правопорядку в Україні

З метою посилення боротьби із злочинністю, захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, зміцнення правопорядку в Україні, підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів, поліпшення їх взаємодії, а також кадрового та матеріально-технічного забезпечення, активізації участі всіх державних органів, господарських організацій та громадськості у цій сфері:

1. Кабінету міністрів України, міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади, Раді Міністрів Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям:

— до 1 листопада 1992 року проаналізувати стан боротьби із злочинністю, захисту прав, свобод і законних інтересів громадян і на цій основі дати відповідну оцінку діяльності посадових осіб державних органів, підприємств, установ і організацій по забезпеченню громадського порядку, запобіганню та припиненню злочинних проявів;

— до 1 грудня 1992 року перевірити додержання суб'єктами підприємницької діяльності їх статутних положень та усунути виявлені факти порушень законів;

— забезпечити неухильне виконання законів про податки та збори всіма підприємствами, організаціями і громадянами, активізувати з цією метою діяльність фінансових і податкових служб, зміцнити їх досвідченими кваліфікованими кадрами;

— до 1 грудня 1992 року розглянути наявні матеріали про фінансові порушення, зловживання в економічних структурах, у процесі приватизації, зміни форм власності, ліцензуванні та квотуванні та належним чином реагувати на кожен з таких фактів, посилити контроль за правильністю видачі квот та ліцензій на вивезення товарів за межі України.

2. Міністерству внутрішніх справ України, Службі безпеки України у взаємодії з іншими правоохоронними органами усунути наявні недоліки в роботі по забезпеченню захисту та охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, боротьбі із злочинністю, передусім, з її організованими формами, корупцією, іншими тяжкими злочинами.

Кабінету міністрів України переглянути організаційно-штатну структуру органів внутрішніх справ, насамперед служби захисту економіки та кримінально-виконавчої системи для приведення її у відповідність з вимогами боротьби із злочинністю в сучасних умовах.

3. Для узгодження діяльності державних органів, господарських організацій та громадськості у боротьбі із злочинністю створити при Кабінеті міністрів України постійну міжвідомчу комісію з питань боротьби із злочинністю.

4. Кабінету міністрів України за участю Генеральної прокуратури України, Верховного Суду України, Служби безпеки України, Ради Міністрів Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій розробити пропозиції про внесення змін до Республіканської програми боротьби із злочинністю на 1990—1995 рр. і подати їх до 30 жовтня 1992 року Президентові України.

5. Кабінету міністрів України:

— проаналізувати відповідне законодавство України і в разі необхідності в установленому порядку внести пропозиції для усунення прогалин, що використовуються для зловживань та інших протиправних дій у сфері підприємницької, зовнішньоекономічної, фінансово-банківської діяльності;

— прискорити розробку проектів законів про профілактику злочинів, про боротьбу з організованою злочинністю і корупцією, про державну службу та інших, проектів законів з питань судово-правової реформи, а також розглянути питання про доцільність створення позавідомчої державної контрольно-ревізійної служби;

— вивчити питання про створення державної автоматизованої системи кримінологічної інформації, аналізу та прогнозування злочинності й до 1 грудня 1992 року подати відповідні пропозиції;

— внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо залучення військовослужбовців Національної гвардії України до охорони громадського порядку;

— забезпечувати, починаючи з 1993 року, пріоритетне виділення Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству юстиції України, Службі безпеки України, Генеральній прокуратурі України, Державному митному комітету України лімітів капітальних вкладень, матеріально-технічних ресурсів, коштів, у тому числі валютних, для закупок імпортної спеціальної, криміналістичної техніки, засобів зв'язку, запасних частин і матеріалів, що не мають вітчизняних аналогів;

— вирішити до 1 листопада 1992 року питання про створення передбаченого постановою Верховної Ради України спеціального фонду для додаткового фінансування правоохоронних органів.

6. Міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади, що мають у своєму розпорядженні вогнепальну зброю, боєприпаси і вибухові матеріали, провести до 1 грудня 1992 року їх інвентаризацію та переатестацію сховищ, вжити заходів щодо забезпечення надійного їх обліку та зберігання.

7. Міністерству внутрішніх справ України вирішити питання про використання виробничо-технічної бази кримінально-виконавчої системи для виготовлення спеціальних та технічних засобів для потреб правоохоронних органів.

8. Місцевим державним адміністраціям розглянути у жовтні-листопаді 1992 року стан забезпеченості соціального захисту працівників правоохоронних органів, надання їм житла, а також питання щодо виділення кредитів на житлове будівництво, погашення позики і в разі потреби вжити відповідних заходів.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
28 вересня 1992 року

УКАЗ Президента України

ПРО МІНІСТРА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Призначити **Павловського** Михайла Антоновича міністром промисловості України, звільнивши з цієї посади **Гладуша** Віктора Дмитровича у зв'язку з переходом на іншу роботу.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
28 вересня 1992 року

Навчаються працівники Рад

Інститут державного управління і самоврядування, що діє при Кабінеті міністрів України, прийняв черговий потік слухачів. Ними стали голови міських Рад народних депутатів Республіки Крим, міст обласного підпорядкування, керівники секретаріатів обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів.

При відкритті занять заступник Голови Верховної Ради України В. Б. Гриньов розповів слухачам про роботу Верховної Ради, зокрема про програму шостої сесії, окреслив коло завдань, що стоять перед місцевими Радами в цей складний період становлення владних структур, і виклав своє бачення їх реалізації.

Перше заняття було присвячене проектові Конституції України — питанням змісту та перших результатів обговорення. Заняття вели Голова Конституційного суду України, керівник робочої групи Комісії Верховної Ради України по розробці нової Конституції України Л. П. Юзьков, секретар цієї Комісії, народний депутат України В. В. Носов.

Навчання триватиме до 9 жовтня.

У партіях та рухах

В. Чорновіл — не ворог пенсіонерам і не друг СБУ...

На своїй останній прес-конференції народний депутат України, лідер Руху В. Чорновіл розповсюдив особисту заяву для преси, в якій він спростовав наклепи на свою адресу. А полягають вони в тому, що десь рік тому, на думку В. Чорновола, по всій Україні поширилася чутка про те, що нібито він в якомусь телевиступі запропонував для економії бюджету ліквідувати пенсії, а пенсіонерів спровадити на утримання власних дітей. Цю ж тезу 27 серпня цього року підхопив друкований орган дніпропетровської держадміністрації газета «Зоря».

На це В. Чорновіл, поперше, заявив, що наклеп не має нічого спільного ні з його поглядами, ні з позицією Руху, бо вони навпаки виступають за збільшення розміру пенсій та ефективніший захист малоімущих. Подруге, зробив припущення, що за цими звинуваченнями стоять або держадміністрація, або Служба безпеки України. При цьому він послався на власний досвід голови Львівської облради: два роки тому в місті з'явилися провокаційні антиросійські і антиєврейські листівки, і коли компетентні органи довго не могли знайти їхніх авторів, то зникли ганебні аркуші тільки після заяви В. Чорновола по місцевому ТБ: «Якщо КДБ не знайде авторів і розповсюджувачів листівок, то цим займаються самі кадебісти».

Цього разу В. Чорновіл діяв за тим же сценарієм, бо в заяві звернувся до голови СБУ Є. Марчука з такими словами: «Або ви захистите честь народного депутата, допитавши для початку редактора органу дніпропетровської держадміністрації, або я матиму всі підстави вважати, що брудну кампанію проти мене організували ви». А далі лідер Руху запропонував СБУ, яка утримується на податки людей, малоімущих також, краще зайнятися антидержавними заколотниками в Криму, Закарпатті та Донбасі, ніж «вести потаємну боротьбу з демократичною опозицією».

Крім того, В. Чорновіл запитав СБУ, чи не «готують вони громадську думку для антидержавного перевороту і розправи з демократами?». З огляду на останнє запитання, відповідь, на мій погляд, хотілося б почути не тільки В. Чорноволу, бо дуже вже серйозно загострено проблему...

На тій же прес-конференції В. Чорновіл і лідер «Нової України» В. Філенко повідомили, що особисто вони схиляються до бойкоту виборів нових депутатів, які вибули з різних причин у 28 округах. Мотивували вони це тим, що Рух і «НУ» виступають за припинення діяльності цієї Верховної Ради.

З документів, розповсюджених на зустрічі, стало відомо, що після перереєстрації 15—17 вересня в парламенті рухівська фракція налічує 49 депутатів. Серед них нема І. Драча, М. Гориня, Б. Гориня, О. Влоха, М. Порівського, В. Червонія, які, як відомо, стояли біля витоків Руху. Метаморфоза, певно, не дуже приємна для Руху...

...А студенти і трудящі хочуть змін

Наближається річниця найвагомішої політичної перемоги українського студентства — 20 жовтня мине два роки відтоді, як Україна за допомогою студентів розпрощалася з Головою Ради Міністрів В. Масолом.

Однак сьогодні, коли загострилася суспільно-політична обстановка в Україні, студенти знову захвилювалися. Союз українського студентства (СУС) разом із Всеукраїнським об'єднанням солідарності трудящих (ВОСТ) підписав спільну заяву, в якій говориться: «Задля виконання... вимог ми об'єднуємо зусилля й розпочинаємо з жовтня цього року акції громадянського протесту та спільну всеукраїнську кампанію заходів під назвою «Ми вимагаємо змін». «Зміни» — традиційні: дострокові вибори парламенту, вихід України з СНД, створення уряду народної довіри, захист внутрішнього ринку, радикальні економічні реформи, дійова допомога потерпілим від аварії на ЧАЕС. Якщо оголошене не залишиться тільки словами, то очевидно, що в Україні знову буде «жарко».

Володимир СКАЧКО.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ КОМІСІЇ З ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РЕФЕРЕНДУМУ

24 вересня 1992 року Центральна комісія з всеукраїнського референдуму на підставі поданих районними і міськими Радами народних депутатів документів зареєструвала 13 ініціативних груп по збиранню підписів громадян під вимогою проведення всеукраїнського референдуму з питання: «Ви за дострокове припинення повноважень Верховної Ради України після дострокових виборів парламенту України у 1993 році?» Зареєстровано, зокрема, такі ініціативні групи, утворені на зборах громадян:

у Надвірнянському районі Івано-Франківської області, у складі 22 осіб, присвоєно порядковий номер — 4;

у Славутському районі Хмельницької області, у складі 32 осіб, порядковий номер — 5;

у Дрогобицькому районі Львівської області, у складі 60 осіб, порядковий номер — 6;

у місті Львові Львівської області, у складі 24 осіб, порядковий номер — 7;

у місті Львові Львівської області, у складі 85 осіб, порядковий номер — 8;

у місті Львові Львівської області, у складі 22 осіб, порядковий номер — 9;

у місті Львові Львівської області, у складі 86 осіб, порядковий номер — 10;

у місті Самборі Львівської області, у складі 102 осіб, порядковий номер — 11;

у місті Дрогобичі Львівської області, у складі 52 осіб, порядковий номер — 12;

у місті Луганську Луганської області, у складі 36 осіб, порядковий номер — 13;

у місті Знам'янці Кіровоградської області, у складі 21 особи, порядковий номер — 14;

у місті Херсоні Херсонської області, у складі 25 осіб, порядковий номер — 15;

у місті Бориславі Львівської області, у складі 36 осіб, порядковий номер — 16.

Того ж дня зареєстровано ініціативну групу всеукраїнського референдуму у складі 26 осіб, утворену на зборах громадян у Хотинському районі Чернівецької області, по збиранню підписів громадян під вимогою про проведення всеукраїнського референдуму з дещо іншим формулюванням питання: «Ви за дострокове припинення повноважень Верховної Ради України у 1993 році?».

ПОЛИВАЄМО ПІСОК?

АНТИІНФЛЯЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК СТРИЖЕНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Можна стверджувати, що економічні реформи провалятьcя, якщо ми не подолаємо найстрашнішого ворога — гіперінфляцію. Бо лише за умови загнуздування цього процесу в державних підприємств і приватних підприємців з'являться стимули до інвестування, припиниться загальний спад виробництва (можливий буде тільки структурний), розпочнеться перехід до ринку. А логічним фіналом інфляції, в яку ми дедалі глибше втягуємося, є крах економіки. Зростання цін (а воно за умов монополізму й відсутності конкуренції не є ринкове) веде до індексації доходів, що зумовлює нове подорожчання продукції за рахунок підвищення собівартості, податкових та обов'язкових відрахувань. І як наслідок — ще один виток цін, що, у свою чергу, спричиняє необхідність нової індексації доходів з наступним зростанням цін. Через надвисоку вартість усіх складників виробничих затрат невигідно як виробляти, так і купувати продукцію.

ОТЖЕ, вирішальне значення для майбутнього економіки має проведення активної антиінфляційної політики. А будь-які програми, що не є антиінфляційні, сьогодні не заслуговують на увагу. Тож мене дивує, що в запропонованому Кабінетом міністрів Плані дій та заходів поглиблення економічних реформ немає спеціального розділу, присвяченого антиінфляційній політиці.

Під час формування антиінфляційної політики потрібно враховувати таку обставину. **Існують зовнішні й внутрішні чинники інфляції. Зовнішні пов'язані з тим, що Україна входить до рубльової зони. Оскільки Україна продовжує діяти в режимі вимушених заходів, то у нас багато в чому імпортна інфляція, імпортна політика цін та доходів. До внутрішніх чинників інфляції належать такі: фінансування дефіциту бюджету грошовою емісією, кредитна емісія, індексація доходів, дотації.** До речі, перелічені чинники — це киснева подушка, яка може продовжити на деякий час життя підприємствам, котрі вмирають, але не може замінити ліки, тобто реформи (комерціалізацію, приватизацію, демонополізацію, реформу бюджетно-фінансової системи).

Які ж основні напрями антиінфляційної політики?

Перш за все не треба пускати чужу інфляцію на власну територію. Істотна деталь: Росія втягнула Україну в інфляційну гонку, але ціни в Україні на сьогодні зросли в 1,4 раза більше, ніж у Росії (українські монополісти скористалися ситуацією). Для того, щоб відсікти зовнішні чинники інфляції, потрібно вийти з рубльової зони, запровадити власну валюту, провести грошову реформу і сформувати власну грошову систему. Це дуже складний економічний маневр, який вимагає надзвичайної майстерності і пов'язаний з вирішенням цілої низки проблем.

На мій погляд, введення власної валюти треба здійснити на основі купонізації готівкового і безготівкового обігу. Перехід на безготівковий купон як на замкнуту валюту мусить супроводжуватися конструюванням міжбанківського механізму здійснення розрахунків. Українські підприємства повинні мати кореспондентські рахунки в купонах у Росії. Введення власної валюти — чинник усталення нашої економіки, але за відсутності глибоких економічних реформ воно може дати нетривкий ефект. А тривкий ефект дасть тільки пакет рішень і, звичайно ж, відповідних дій.

Безперечно, існує небезпека дискредитації власної валюти. Але відкладати цю акцію вже не можна, бо відсутність надійної, твердої валюти позбавляє стимулів до праці та до інвестування. Тому для переходу з режиму вимушених заходів до здійснення власної економічної політики треба захистити економічні кордони України власною валютою і митницею.

НАДЗВИЧАЙНО нагальне, з точки зору проведення дійової антиінфляційної політики, питання емісії готівки, яка за перше півріччя становила 134,8 мільярда карбованців. Заслуговує на підтримку пропозиція уряду, згідно з якою грошова маса має зростати в основному через надання Національним банком України кредитів комерційним банкам для операцій з кредитування виробництва. Ми стоїмо перед необхідністю жорсткого скорочення прямої емісії, допускати її слід лише для кредитування задля покриття дефіциту державного бюджету в межах, затверджених Верховною Радою.

Верховній Раді та уряду потрібно виявити рішучість, послідовність та мужність і припинити фінансування бюджету за рахунок емісії. Інакше інфляцію не зупинити. Для цього треба не тільки законодавчо затвердити межі кредитування на покриття дефіциту бюджету, а й стояти на цій межі, як під Сталінградом. У цьому зв'язку заслуговує на підтримку пропозиція уряду про встановлення в четвертому кварталі цього року фінансування витрат державного бюджету в межах 25 відсотків від річного обсягу його уточнених видатків.

Дієвість антиінфляційної політики залежить від просування шляхом збалансованого бюджету. За перше півріччя цього року видатки державного бюджету перевищили доходи на 69,6 мільярда карбованців, коли граничний розмір дефіциту, затвердженого на 1992 рік, становить 26,7 мільярда карбованців. Тому слушною є пропозиція збільшувати бюджетні асигнування лише за умови збільшення доходів і витрачати бюджетні кошти за цільовим призначенням.

Просування до збалансованого бюджету пов'язане з різким скороченням витрат (перш за все на оборону й утримання державного апарату), зі скороченням дотацій, прямих субсидій, обсягу фінансування капітальних вкладень і державних закупівель, з кредитуванням економіки (припиненням надання фінансової допомоги госпрозрахунковим підприємствам і переведенням їх на приватне кредитування, що дозволить істотно розвантажити бюджет). Очевидно, що скоротити фінансування можна за рахунок цільових пільгових довгострокових кредитів для реалізації проектів структурної перебудови економіки. Дедалі гострішою стає і потреба використання неінфляційних джерел фінансування на покриття дефіциту державного бюджету через випуск довгострокових цінних паперів із встановленим за ними рівнем прибутковості не нижче від депозитних ставок комерційних банків. Введення високого прогресивного податку на надмірну заробітну плату (відірвану від показників ефективності виробництва) для державних підприємств протидіятиме скороченню їх фінансових активів. Всі ці заходи сприятимуть зменшенню видатків державного бюджету.

Збільшення доходної частини бюджету можливе за рахунок коштів, одержаних від приватизації, а також за рахунок гнучкої, ефективної, позбавленої брутальних фіскальних цілей податкової політики. Збільшенню доходної частини бюджету сприяло б введення дійової системи оподаткування на природні ресурси, тимчасове зростання експортних податків на мінеральну сировину, жорстке обмеження усіляких податкових пільг і винятків, формування ефективної податкової інспекції (недобір бюджету — вина податкової системи), перехід до жорсткішої кредитної політики. Збільшити доходи бюджету заважає спад виробництва. Переломити цю тенденцію можна тільки через створення широко розгалуженої, дійової системи підтримки підприємництва. Тому надзвичайно актуальним є завдання запровадження програми підтримки підприємництва.

Без зменшення ролі бюджету в перерозподілі національного доходу перехід до ринку неможливий. У нас, мабуть, найвища в світі частка національного доходу, що перерозподіляється через бюджет. Перерозподіл національного доходу через бюджет доцільно зберегти тільки там, де не можна комерціалізувати і приватизувати державну власність.

ПРОВЕДЕННЯ активної антиінфляційної політики пов'язане з переходом від індексації доходів до компенсаційних виплат. Як уже зазначалося, індексація доходів — це інфляційний чинник. Потрібна адресна допомога конкретним людям. Компенсаційні виплати із бюджету слід видавати одержувачам соціальної допомоги до мінімального прожиткового рівня, натурою також (талонами на певні продукти, путівками в будинки відпочинку). Це, звичайно, потребує додаткових витрат з бюджету, але це менше зло, ніж інфляційна гонка, ніж привид гіперінфляції, що бродить просторами СНД.

Нині уряд змушений здійснювати кредитну емісію, щоб виробництво не зупинилося. Кредитна емісія — це допінг, який продовжує агонію. Разом з тим це могутні поштовх інфляційним процесам. Якщо його не погасити, то це призведе до повного розладу фінансової системи. Потрібно подолати платіжну кризу, а не здійснювати кредитну емісію. Прострочена заборгованість підприємств перевищила 500 мільярдів карбованців, а їх грошові доходи залишилися непроіндексованими в тій мірі, в якій зросли ціни, що спричинило надмірну нестачу безготівкової грошової маси. Для того, щоб подолати платіжну кризу, треба погасити державні кредити та позики, які мали підприємства на початок цього року, та проіндексувати грошові активи підприємств, збільшивши їх у 10—15 разів. За сучасних умов з певною періодичністю потрібно здійснювати залік взаємної заборгованості підприємств України. Такі заходи дозволять зменшити взаємну заборгованість підприємств, а також їхню заборгованість за платежами до бюджету (оплата платежів коштом кредитів — джерело інфляції). До цього слід додати, що скоротити фінансування можна за рахунок цільових пільгових довгострокових кредитів, зокрема під заставу державних цінних паперів. Варта уваги пропозиція поставити випуск платіжних засобів на кредитну основу і в пряму залежність від темпів зростання валового внутрішнього продукту. Державні підприємства прагнуть до збільшення фонду оплати праці за рахунок зменшення прибутку. Тому ситуація зобов'язує до того, щоб видавати гроші підприємствам на оплату праці тільки тоді, коли немає простроченої заборгованості.

Цілком очевидно, що є нагальна потреба відмінити дотації і не годувати мафію. Так, нещодавно великі дотації дали селу. Я розумію, що цей захід вимушений, і в ситуації, що склалася, необхідний, але це рівноцінно поливанню піску водою. Агропромисловому комплексу потрібно надати довгостроковий пільговий кредит, можливо, навіть податкові канікули. І, звичайно ж, — здійснювати земельну реформу.

Треба встановити граничні суми бюджетного дотування обмеженого кола товарів. Дотувати слід не виробника, а споживача, давати компенсаційні виплати тим, хто їх потребує. Як правило, дотаційні товари стають об'єктом спекуляції.

Ще одне злободенне питання — сформувати співмірну з поточним моментом політику заробітної плати і загалом політику доходів. Лібералізацію заробітної плати треба пов'язувати з колективними та індивідуальними результатами праці, з реальним збільшенням обсягів виробництва, зростанням його ефективності. Треба поставити перепони на шляху нарощування доходів за умов спаду виробництва і поламати практику, коли заробітна плата директорів зростає до астрономічних сум. Уряд має підтримувати ті підприємства, які спроможні продукувати конкурентоспроможну продукцію.

Важливо також вибудувати систему дійових спонук до праці й до інвестування через прискорення приватизації, реформи податкової системи, створення сприятливих умов для розвитку підприємництва. Завдання уряду полягає не в тому, щоб управляти економікою, а в тому, щоб створити сприятливі умови для її розвитку.

Головне питання поточного моменту — це виробництво, насичення ринку товарами. Антиінфляційна політика може стати дійовою тільки завдяки відповідній системі спонук до праці.

Володимир ЧЕРНЯК,
доктор економічних наук, професор, член Державної думи.

На круги своя...

ДАЧА, ДАЧА, ЯКА ТВОЯ ВІДДАЧА

Десятки тисяч гектарів землі виділено під садово-городні ділянки на Кіровоградщині. А що саме та в якій кількості там росте, до останнього часу не відали навіть в обласному управлінні сільського господарства. Тепер, мабуть, усе проясниться, бо днями провели нараду голів садово-городних кооперативів. Як і керівників цілого ряду обласних об'єднань та організацій, голів «озброїли» спеціальними бланками для обліку вирощеної продукції. А надалі й кошти виділятимуть для такого обліку, бо як без цього визначити суспільні потреби? Згадується «батько усіх народів», при кому до реєстру заносили кожне деревце і накидали на нього здирницький податок...

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

На одну тему

ДЗВЕНИТЬ!

Студенти заробляють собі на прожиття порізному. Приміром, деякі київські студенти продають на Центральному залізничному вокзалі 15-копійчані монети — просто біля телефонів-автоматів. Вночі монета вартістю 15 копійок коштує тут 5 купонів, вдень — 3.

Юрій ЗАДОЯ.

ЖЕБРАКИ ПІДКАЗАЛИ

Тим же торгують на херсонських вокзалах і ринках місцеві жебраки, причому за три купони монету у них не допросишся. Херсонські зв'язківці скористалися досвідом — віднині на тих поштових відділеннях, де є переговорні пункти, продаються спеціальні жетони, що коштують 3 карбованці.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Курйози

ОРИГІНАЛЬНИЙ СПЕЦОДЯГ

Барвисті лосини з синтетичної тканини, що так припали до смаку нашим дівчатам, як з'ясувалося, на Заході вважаються «спецодягом» представниць прадавньої професії. Знай наші красуні про це раніше — можливо не викладали б за них по тисячі купонів...

Агенція «Деловая жизнь».

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

1. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969М «Волинянка»).
2. Львівському концерну «Електрон» (телевізори «Електрон»).
3. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).
4. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).
5. Чернігівській фабриці музичних інструментів (піаніно).
6. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).
7. Київській компанії «Росток» (кавомолки, міксери, кухонні комбайни).
8. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).
9. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).
10. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).
11. СП «Джонсон — Київ Корпорейшн» (набір миючих засобів).
12. Луцькому виробничо-торговельному шовковому об'єднанню (сувенірні набори — рушники, серветки).
13. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканини для пальт і жіночих костюмів).
14. Херсонському заводу «Жовтень» (розмальовані електричні самовари).
15. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

16. ____________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у вересні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

«ЕЛЕКТРОН» ГАРАНТУЄ ДОБРОБУТ

Акціонерне товариство «Концерн Електрон» передає для проведення лотереї серед передплатників «Голосу України» п'ять кольорових телевізорів. На запитання нашого кореспондента відповідає президент АТ **Віктор РИБІНОК.**

— Вікторе Олександровичу, саме слово «Електрон» стало своєрідним синонімом добробуту у власному домі і гарантом економічної стабільності. Від багатьох електронівців різних професій доводиться чути, що неординарна особистість Віктора Рибінка накладає відчутний відбиток на діяльність усіх структур акціонерного товариства. Ви маєте репутацію керівника, який за будь-яких режимів і обставин залишається незалежним у своїх думках і діях, у спілкуванні з главами держав і рядовими акціонерами. Чи справді ви людина цілком вільна? Чи тиснете своїм авторитетом на інших членів правління?

— Нині я почуваюся значно вільніше, ніж тоді, коли підприємство було державне, а мене добровільно-примусово висували у різні бюро і президії. Я завжди надавав перевагу професійним інтересам, а не хорошим взаєминам з тими чи іншими людьми, інстанціями. Нещодавно довелося звільнити з посади директора одного з підприємств, з яким у мене хороші особисті взаємини. Але як керівник він не давав ради покладеним на нього обов'язкам. На засіданнях правління я твердо проводжу свою лінію, але мене зовсім не влаштовує цілковита згода і одностайність, адже протиборство думок мобілізує волю, інтелектуальну енергію.

— Ваш портрет залишається відносно незмінним. Портрет фірми в умовах зародження вітчизняного ринку весь час зазнає перемін...

— Нині акціонерне товариство об'єднує 53 тисячі акціонерів — на відміну від західних, де власниками пакету акцій є невелика група осіб. Юридичним особам належить лише два проценти акцій. Акціонерне товариство об'єднало 30 філій, 22 дочірніх і 9 спільних підприємств, має свої науково-дослідні центри. Продукція фірми — це сучасні кольорові телевізори, складна електронна апаратура, системи супутникового зв'язку, різноманітна електропобутова техніка (електром'ясорубки, кавоварки, кавові млинки, електрочайники, масажери, фени тощо).

— Уся ця продукція на нашому ринку має підвищений попит. А за кордоном?

— Реалізуємо свою продукцію через власні техніко-торгові центри, які діють у всіх країнах співдружності, а також в Австрії, Польщі, Болгарії, Румунії. Торгуємо на ринках Близького Сходу і Азії. Нещодавно провели незалежний оптовий ярмарок «Електрон-93» і уклали договір на суму 21 мільярд карбованців.

— Якими новинками порадуєте найближчим часом?

— За кон'юнктурою стежимо пильно. Уже розпочали повне оновлення своєї продукції і з 1993 року випускатимемо 22 нові моделі телевізорів п'ятого і шостого поколінь. Три чверті з них — це багатопрограмні, від 16 і більше програм, телевізори моніторного типу з розширеними функціональними і сервісними можливостями. Перші партії таких телевізорів уже зійшли з конвеєрів. Розраховуємо передусім на власні сили і хочемо всіляко сприяти становленню національної економіки нашої молодої держави, прискоренню й поглибленню приватизації на підприємствах України. Наше акціонерне товариство разом з Фондом державного майна України заснувало «Фонд акціонерного підприємництва» і внесло в нього своїх акцій на 30 мільйонів карбованців.

Розмову вела Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Зворотн...

ЯІ... НЕ ...

28-го ве... демії наук ... роботу кон... організацій ... Києва — О... пціга (Німе... (Фінляндія... Тулузи (Ф... (Великобри... (Швеція), ... виявило ба... мотися. Скли... Комітети м... нізацій Ки... молоді Киї... ністрації т... справа ... Україн... сорськими ... солідних ф... цій респуб... те, що та... кий форум... зити між ... рубіжних ... обміну до... інтересів, ... кату міжн... яка відкри... ти зареєст... ним структ... спективи.

— Ми ... обопільний ... усіх видів ... складають ...

Прецеде...

ГЛ...

Голови ко... району вир... місцеву ра... кації у ній ... Коваленко ...

— про гр... які дозвол... керівник ко... ченка.

Вереснев... була бурхл...

— Ми ... подавали ї... зав голова ... ровського ... пер нам ві... дамо ні ко... редплачу р... дозволю!

— Так, к... ходи... — ... хомов. — ... якщо вл... цькування ... ром ми во...

— Після ... нам, керів... завдала га... допомагати ... вив В. Кло... тримали О... ду», І. Ка... герой публ... легам за п... ва: «Така ... глохчути. ... селянську ...

Втім, газ...

А ДІТИ ХОЧУТЬ ДРУЖИТИ

Факт

Днями в Київському дитячому фонді відбулася зустріч дітей з «гарячих точок» СНД. На цю зустріч змогли приїхати дитячі делегації Молдови, Азербайджану, Абхазії та Росії. Організували акцію Київський дитячий фонд та Міжнародний центр дитячо-юнацького туризму Головного управління народної освіти міста Києва.

Справді, така вже лиха закономірність: в усіх політичних міжнаціональних конфліктах, розв'язаних дорослими, найбільше потерпають діти. То, може, й остудить чиїсь гарячі голови прийняте на зустрічі Звернення до дорослих. «Дорослі, в чиїх силах зупинити це страшне і нікому не потрібне кровопролиття, — говориться в ньому. — Зупиніться! Захистіть нас. Поверніть нам вкрадене дитинство!» Хочеться вірити, що незворушні дяді-політики таки прислухаються...

Наш кор.

ХАРКІВСЬКИЙ КОЛЕГІУ... ЗНОВУ ІСНУЄ

Відродження

У Харкові відкрився регіональний університет «Харківський колегіум». Це ще один новий вищий навчальний заклад, який буде готувати спеціалістів для державних установ України. Поки що в колегіумі два факультети — державного будівництва та міжнародного права і сходознавства, на яких навчається 55 студентів. У наступному році передбачається відкриття корейського, китайського, арабського, іранського та турецького відділень, а також підготовчого відділення для іноземних громадян.

У XVIII—XIX сторіччях Харківський колегіум був найвищим навчальним і духовним закладом Слобідської України. В окремі роки у його стінах навчалося до 800 чоловік. Як і Києво-Могилянська академія, цей заклад був відомий і шанований у багатьох країнах світу. Серед його викладачів були найпрогресивніші люди того часу. Згодом колегіум перетворився на суто релігійну установу, а потім і зовсім припинив своє існування.

Завдання нового університету, як розповів його ректор Георгій Головченко,— готувати висококвалііфіковані кадри для державних установ України: експертів, державних радників, спеціалістів державного управління, фахівців у міжнародних відносинах як з країнами Європи, так і з державами Сходу. Відомо, що випускники Харківського колегіуму ... мовами, а ... тягом 14 ... предметів. ... також пра... традиції. ... ться укра... глійською ... вченням ... мов. Прав... рок навчан... років, не ... лити поки... університе...

Передплата-93

10. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).
11. СП «Джонсон — Київ Корпорейшн» (набір миючих засобів).
12. Луцькому виробничо-торговельному шовковому об'єднанню (сувенірні набори — рушники, серветки).
13. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканини для пальт і жіночих костюмів).
14. Херсонському заводу «Жовтень» (розмальовані електричні самовари).
15. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

16. ______

______ Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у вересні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

ЛуАЗ-969М
«Електрон»).
«Таврія»).
...ка»).
(піаніно).
...льні дерево-
...ри, кухонні
...нікідзе (мі-
...соси, фени,

...ея: представляємо спонсорів

«ЕЛЕКТРОН» ГАРАНТУЄ ДОБРОБУТ

...льну енер-
... залиша-
... незмінним.
... умовах за-
...нного рин-
... перемін...
...ерне това-
...53 тисячі
... відміну від

західних, де власниками пакету акцій є невелика група осіб. Юридичним особам належить лише два проценти акцій. Акціонерне товариство об'єднало 30 філій, 22 дочірніх і 9 спільних підприємств, має свої науково-дослідні центри. Продукція фірми — це сучасні кольорові телевізори, складна електронна апаратура, системи супутникового зв'язку, різноманітна електропобутова техніка (електром'ясорубки, кавоварки кавові млинки, електрочайники, масажери, фени тощо).

— Уся ця продукція на нашому ринку має підвищений попит. А за кордоном?

— Реалізуємо свою продукцію через власні техніко-торгові центри, які діють у всіх країнах співдружності, а також в Австрії, Польщі, Болгарії, Румунії. Торгуємо на ринках Близького Сходу і Азії. Нещодавно провели незалежний оптовий ярмарок «Електрон-93» і уклали договір на суму 21 мільярд карбованців.

— Якими новинками порадуєте найближчим часом?

— За кон'юнктурою стежимо пильно. Уже розпочали повне оновлення своєї продукції і з 1993 року випускатимемо 22 нові моделі телевізорів п'ятого і шостого поколінь. Три чверті з них — це багатопрограмні, від 16 і більше програм, телевізори моніторного типу з розширеними функціональними і сервісними можливостями. Перші партії таких телевізорів уже зійшли з конвеєрів. Розраховуємо передусім на власні сили і хочемо всіляко сприяти становленню національної економіки нашої молодої держави, прискоренню й поглибленню приватизації на підприємствах України. Наше акціонерне товариство разом з Фондом державного майна України заснувало «Фонд акціонерного підприємництва» і внесло в нього своїх акцій на 30 мільйонів карбованців.

Розмову вела
Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Зворотній зв'язок

ЯКЩО ПОЛІТИКА НЕ ДЛЯ ПОЛІТИКІВ...

28-го вересня у залі Академії наук України розпочав роботу конгрес молодіжних організацій поріднених міст Києва — Оденсе (Данія), Лейпціга (Німеччина), Тампере (Фінляндія), Ухань (Китай), Тулузи (Франція), Единбурга (Великобританія) та Мальме (Швеція), міста, яке щойно виявило бажання поріднитися. Скликали великий збір Комітети молодіжних організацій Києва та у справах молоді Київської держадміністрації та Міністерство у справах молоді і спорту України, ...вручив... спонсорськими угодами з рядом солідних фірм та організацій республіки. З огляду на те, що такий представницький форум має на меті зблизити між собою молодь зарубіжних країн на основі обміну досвідом, спільних інтересів, він нагадує строкату міжнародну тусовку, яка відкриває понад тридцяти зареєстрованим молодіжним структурам чималі перспективи.

— Ми розраховуємо на обопільний обмін творами усіх видів мистецтв, які складають давні культурні традиції Києва та Оденсе,— говорить голова департаменту організації дозвілля при муніципалітеті міста Оденсе Пітер Бах.— Адже початок, і неабиякий, вже є: нещодавно в Оденсе з успіхом пройшли виставки молодих українських художників та іконописців. Сподіваємось, що на конгресі одержимо нові цікаві пропозиції.

Пан Пітер знаходить багато спільного у молоді двох міст-побратимів, щоправда кияни дещо політизованіші. Взагалі ж він вважає, що політика займає в житті української молоді значно більше місця, ніж це є у молоді Данії. В Оденсе, наприклад, з 600—700 громадських організацій тільки незначна кількість має чітко визначену політичну орієнтацію. Ні, він не вважає, що політика заважає розвивати культурні зв'язки. Звичайно, якщо вона працює для народу, а не для політиків. Робота в муніципалітеті — це його професія. Так, він політик.

Сергій ВУСАТИЙ.
Київ.

Прецедент

ГЛОХНИ! Я—ХАЗЯЇН!

Голови колгоспів Щорського району вирішили бойкотувати місцеву райгазету після публікації у ній листа вчительки В. Коваленко «Хто нами керує?» — про грубість і матірщину, які дозволяє собі М. Зуйок, керівник колгоспу імені Шевченка.

Вереснева районна нарада була бурхливою.

— Ми утримували газету, подавали їй милостиню, — казав голова колгоспу імені Петровського М. Сивуха, — а тепер нам віддячили! Більше не дамо ні копійки! Сам не передплачу районку й людям не дозволю!

— Так, кожен з нас не обходиться без міцного слівця, — з... ...ив його колега ...Пахомов. — Життя примушує. А якщо влаштовувати отаке цькування керівників, незабаром ми всі розбіжимося.

— Після тієї образи, якої нам, керівникам господарств, завдала газета, ми не будемо допомагати їй вижити! — заявив В. Клочок. Цю думку підтримали О. Прус з «Авангарду», І. Кашпур з «Родини», а герой публікації подякував колегам за підтримку й підсумував: «Така газета повинна заглохнути. Ми створимо власну селянську газету».

Втім, газета набирає тираж, особливо в Рогізках, Петрівці, де побутують міцні слівця. Колгоспники — таки не художники на прив'язі, а люди, і хочуть, щоб з ними поводилися по-людськи.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Фотоетюд
Миколи СМІЛИКА:

«У будку!!!»

В Європу літатим...

Так, з 15 листопада у вісім європейських держав пасажирів з Борисполя доставлятимуть «Боїнги» щойно створеної Української міжнародної авіакомпанії «Ер Юкрейн Інтернейшнл». Про це повідомив на прес-конференції генеральний директор Авіалінії України Леонід Погребняк.

Нова авіакомпанія — це спільне підприємство, створене разом з ірландською авіакомпанією Джі-Пі-Ей. Її віцепрезидент Девід Бродський, до речі, українець за походженням, доклав чимало зусиль, щоб цей проект втілився в життя. Щоправда, Джі-Пі-Ей має великий досвід в організації рейсів на літаках іноземного виробництва, які вона по лізингу передає партнерам. Приміром, якнайкраще зарекомендувала себе реалізація подібного проекту в угорській авіакомпанії Малев.

Отож, нова компанія має на меті розвивати мережу міжнародних авіазв'язків нашої держави з тим, щоб розширити можливості туризму, зміцнити відносини з великою українською діаспорою. Адже рейси здійснюватимуться не тільки в європейські міста, а й з наступного року до Північної Америки.

Слід зауважити, що українські авіатори готові обслуговувати нові для себе машини. Зараз 20 пілотів закінчують підготовку в компанії «Боїнг»

Презента...

у Сіетлі, а 24... нери проход... курс за прогр... Києві. Міжнар... там відповід... вивчка 41 бо...

Представнич... паній — Лео... Девід Бродсь... що з моменту... ром квитка д... гажу «Ер ... нейшнл» буд... набір послуг, ... муть найвищи... да, відзначил... ку якість роб...

Подробиці

Прис... кур...

В урочистій обстановці відбулося складання присяги на вірність народам України та Російської Федерації у Чорноморському вищому військово-морському училищі імені Нахімова та Севастопольському вищому військово-морському інженерному училищі. До присяги приводилися курсанти перших курсів. Із 336 курсантів Чорноморського училища українську присягу склали 292 курсанти, що становить 88 відсотків, російську — 39 (у тому числі, до речі, й двоє синів адмірала Касатонова). П'ять чоловік, громадяни інших держав, присягу не склада...

ли. Раніше ... цього училищ... Україні прис... ні присягнули... курсантів 5 ... го факульте... польському ... училищі укр...

КОРОЛЬ І ЯХТ...

Діалоги

З'ясувалася цікава деталь міжнародної трансатлантичної гонки «Колумб-500. Зустріч двох світів», яку обнародували деякі одеські видання та інфоагенція «Чорномор'я». Для нагородження переможців до Ліверпуля прибув король Іспанії Хуан Карлос, голова оргкомітету цих змагань. Вручаю...

чи екіпажу ... «Маестро» ку... серед спо... дивізону «С... згадав, ш... стріч з цим ... го керівнико... рановим та ... Сташкеви... гонок за куб... роки тому. З...

— Кор...

ПІД ЗНАКОМ КОЗАЦТВА

За 214 років свого існування Херсон, мабуть, не бачив такого розмаїття козацьких прапорів, барвистого національного вбрання. День міста збігся з завершенням всенародного свята 500-річчя українського козацтва на Херсонщині. На міському стадіоні артисти, серед яких були творчі колективи з Луцька, Києва, Чернігова та інших міст України, відтворили славні історичні картини, разом з численними глядачами помолилися за розквіт незалежної України.

Подарували херсонцям своє мистецтво і Дмитро Гнатюк, Євгенія Мірошниченко, Назарій Яремчук, Юрій Богатиков, Анатолій Паламаренко, хлопці з коз... театру села ... гвищини...

Іван КАЛ...
Херсон.

ДО ВАШИХ...

Раніше до... ла спецзв'язк... мадянина не ... гарматний по... слугами кори... ше обрані орг... нови. Але ме... Нині через ме... ку можна ... будь-який на... України чи д... ні посилки, п... перекази. По... несменів. Ді... автарому шлю...

ХАРКІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ ЗНОВУ ІСНУЄ

Відродження

...рився регіо-
...тет «Хар-
...». Це ще
... навчаль-
... буде готу-
...ля держав-
... Поки
...ва факуль-
...ого будівни-
...ого права і
... яких нав-
...нтів. У на-
...редбачається
...орейського,
...ького, іран-
...ідготовчого
...ь відді-
...ремених гро-
... сторіччях

Харківський колегіум був найвищим навчальним і духовним закладом Слобідської України. В окремі роки у його стінах навчалося до 800 чоловік. Як і Києво-Могилянська академія, цей заклад був відомий і шанований у багатьох країнах світу. Серед його викладачів були найпрогресивніші люди того часу. Згодом колегіум перетворився на суто релігійну установу, а потім і зовсім припинив своє існування.

Завдання нового університету, як розповів його ректор Георгій Головченко,— готувати висококваліфіковані кадри для державних установ України: експертів, державних радників, спеціалістів державного управління, фахівців у міжнародних відносинах як з країнами Європи, так і з державами Сходу. Відомо, що випускники Харківського колегіуму володіли кількома мовами, а вивчали вони протягом 14 років близько 20 предметів. Відновлений вуз також прагне зберегти ці традиції. Студенти навчатимуться українською мовою, англійською з обов'язковим вивченням однієї із східних мов. Правда, таку розкіш, як навчання впродовж 14 років, не можуть собі дозволити поки що ні засновники університету, ні його слухачі. Термін навчання — 6 років стаціонару, що обійдеться кожному із студентів у понад 20 тисяч карбованців.

На відкритті колегіуму перший заступник представника Президента у Харківській області А. Здоровий пообіцяв сприяти в тому, щоб університет поселився хоча б частково в історичному приміщенні. Цікаво, що близько 80 відсотків викладачів колегіуму — доктори та кандидати наук, це більше, ніж у будь-якому вузі Харкова.

Микола КОСИЙ.
Харків.

в'язок

ЩО ПОЛІТИКА ЛЯ ПОЛІТИКІВ...

и у залі Ака-
раїни розпочав
молодіжних
ріднених міст
і (Данія), Лей-
а), Тампере
кань (Китай),
ія), Единбург
і) та Мальме
і, яке щойно
ня порідни-
великий збір
діжних орга-
ага у справах
ї держадмі-
іністерство у
і т спорту
ви спон-
ами з рядом
та організа-
З огляду на
представниць-
на меті зbli-
молодь за-
на основі
, спільних
нагадує стро-
у тусовку,
онад тридця-
ним молодіж-
чималі пер-

ховуємо на
ін творами
стецтв, які
культурні

традиції Києва та Оденсе,— говорить голова департаменту організації дозвілля при муніципалітеті міста Оденсе Пітер Бах.— Адже початок, і неабиякий, вже є: нещодавно в Оденсе з успіхом пройшли виставки молодих українських художників та іконописців. Сподіваємось, що на конгресі одержимо нові цікаві пропозиції.

Пан Пітер знаходить багато спільного у молоді двох міст-побратимів, щоправда кияни дещо політизованіші. Взагалі ж він вважає, що політика займає в житті української молоді значно більше місця, ніж це є у молоді Данії. В Оденсе, наприклад, з 600—700 громадських організацій тільки незначна кількість має чітко визначену політичну орієнтацію. Ні, він не вважає, що політика заважає розвивати культурні зв'язки. Звичайно, якщо вона працює для народу, а не для політиків. Робота в муніципалітеті — це його професія. Так, він політик.

Сергій ВУСАТИЙ.
Київ.

В Європу літатимемо на «Боїнгах»

Так, з 15 листопада у вісім європейських держав пасажирів з Борисполя доставлятимуть «Боїнги» щойно створеної Української міжнародної авіакомпанії «Ер Юкрейн Інтернейшнл». Про це повідомив на прес-конференції генеральний директор Авіалінії України Леонід Погребняк.

Нова авіакомпанія — це спільне підприємство, створене разом з ірландською авіакомпанією Джі-Пі-Ей. Її віце-президент Девід Бродський, до речі, українець за походженням, доклав чимало зусиль, щоб цей проект втілився в життя. Щоправда, Джі-Пі-Ей має великий досвід в організації рейсів на літаках іноземного виробництва, які вона по лізингу передає партнерам. Приміром, якнайкраще зарекомендувала себе реалізація подібного проекту в угорській авіакомпанії Малев.

Отож, нова компанія має на меті розвивати мережу міжнародних авіазв'язків нашої держави з тим, щоб розширити можливості туризму, зміцнити відносини з великою українською діаспорою. Адже рейси здійснюватимуться не тільки в європейські міста, а й з наступного року до Північної Америки.

Слід зауважити, що українські авіатори готові обслуговувати нові для себе машини. Зараз 20 пілотів закінчують підготовку в компанії «Боїнг»

Презентації

у Сіетлі, а 24 наземних інженери проходять спеціальний курс за програмою «Боїнг» у Києві. Міжнародним стандартам відповідає і професійна вивчка 41 бортпровідника.

Представники двох авіакомпаній — Леонід Погребняк і Девід Бродський — заявили, що з моменту купівлі пасажиром квитка до одержання багажу «Ер Юкрейн Інтернейшнл» буде пропонувати набір послуг, що відповідатимуть найвищим вимогам. Правда, відзначили вони, за високу якість роботи пасажир і

платитиме відповідно. Поки що змішаними грошовими одиницями — ВКВ, купонами, карбованцями, а потім тією валютою, яка буде в обігу в Україні.

Честь фірми зобов'язує — мабуть, пасажири, які проходитимуть через Бориспіль, відчують підвищення класу обслуговування хоч би в міжнародному секторі аеровокзалу. Очевидно, «Ер Юкрейн Інтернейшнл» потурбується і про це.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Н...! Я—ХАЗЯЇН!

в Щорського
бойкотувати
після публі-
вчительки В.
нами керує?»
і матріщину,
бі М. Зуйок,
імені Шев-
нна нарада
али газету,
стиню, — ка-
пу імені Пет-
уха, — а те,
ні! Більше не
Сам не пе-
й людям не
і нас не об-
слівця,
коле... Па-
примушує. А
вати отаке
ків, незаба-
іжимося.
образи, якої
господарств,
и не будемо
кити! — зая-
о думку під-
з «Авангар-
«Родини», а
одякував ко-
у й підсуму-
повинна за-
римо власну
ирає тираж,

особливо в Рогізках, Петрівці, де побутують міцні слівця. Колгоспники — таки не худоба на прив'язі, а люди, і хочуть, щоб з ними поводилися по-людськи.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Фотоетюд **Миколи СМІЛИКА.**

«У будку!!!»

Подробиці

Присягали курсанти

В урочистій обстановці відбулося складання присяги на вірність народам України та Російської Федерації у Чорноморському вищому військово-морському училищі імені Нахімова та Севастопольському вищому військово - морському інженерному училищі. До присяги приводилися курсанти перших курсів. Із 336 курсантів Чорноморського училища українську присягу склали 292 курсанти, що становить 88 відсотків, російську — 39 (у тому числі, до речі, й двоє синів адмірала Касатонова). П'ять чоловік, громадяни інших держав, присягу не складали. Раніше із 267 офіцерів цього училища на вірність Україні присягнули 234, із 193 мічманів — 139. Україні присягнули й 98 відсотків курсантів 5 курсу берегового факультету. У Севастопольському інженерному училищі українську присягу склали 363 першокурсники, російську — 87.

Із складанням присяги курсантів тепло привітали заступник міністра оборони України генерал-майор Анатолій Лопата, начальник управління військової освіти МО України генерал-майор Юрій Прокоф'єв, заступник начальника Управління кадрів ВМФ Російської Федерації контр-адмірал Василь Вікторов, народний депутат України Микола Поровський, настоятель Свято-Нікольського храму в Севастополі отець Георгій, а також батьки курсантів, ветерани ВМФ.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

КОРОЛЬ І ЯХТСМЕН

Діалоги

З'ясувалася цікава деталь міжнародної трансатлантичної гонки «Колумб-500. Зустріч двох світів», яку оприлюднювали деякі одеські видання та інфорагенція «Чорномор'я». Для нагородження переможців до Ліверпуля прибув король Іспанії Хуан Карлос, голова оргкомітету цих змагань. Вручаючи екіпажу одеської яхти «Маестро» кубок за перемогу серед спортивних суден дивізіону «С», король Іспанії згадав, що вже мав зустріч з цим екіпажем — його керівником Дмитром Барановим та капітаном Олегом Сташкевичем — під час гонок за кубок Бельгії, два роки тому. Запам'яталися не лише майстерність одеського екіпажу, а й те, що «Маестро», як і його власна яхта, споруджувалися на одній верфі, виходить, як сестри. «І все-таки я не ризикнув би двічі перетинати Атлантику на судні такого класу», — сказав король Хуан Карлос. «А я не ризикнув би стати королем», — усміхнувся капітан Олег Сташкевич.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Коротко

ПІД ЗНАКОМ КОЗАЦТВА

За 214 років свого існування Херсон, мабуть, не бачив такого розмаїття козацьких прапорів, барвистого національного вбрання. День міста збігся з завершенням всенародного свята 500-річчя українського козацтва на Херсонщині. На міському стадіоні артисти, серед яких були творчі колективи з Луцька, Києва, Чернігова та інших міст України, відтворили славні історичні картини, разом з численними глядачами помолилися за розквіт незалежної України.

Подарували херсонцям своє мистецтво і Дмитро Гнатюк, Євгенія Мірошниченко, Назарій Яремчук, Юрій Богатиков, Анатолій Паламаренко, хлопці з козацького кінного театру села Черниш з Чернігівщини...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

ДО ВАШИХ ПОСЛУГ

Раніше до обласного вузла спецзв'язку рядового громадянина не підпускали на гарматний постріл. Його послугами користувалися лише обрані організації та установи. Але минули ті часи. Нині через мережу спецзв'язку можна відправляти в будь-який населений пункт України чи держав СНД цінні посилки, пакети, грошові перекази. Подбали і про бізнесменів. Ділові люди без остраху шлють звідси пакети з грифом: «Комерційна таємниця». Плата тут, звичайно, вища, ніж за загальнопоштові послуги. Але ж спецзв'язок гарантує і якість, і темпи.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

НЕЩАСЛИВІ КВИТКИ

66 квитків на поїзд Москва — Київ вилучили працівники міліції у двох жителів Сум. Спритні молодики, придбавши їх у місцевій касі попереднього продажу, хотіли перепродати в «червонозоряній» і тим самим вигідно конвертувати купони на рублі.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

ии кількома
и вони про-
лизько 20
лений вуз
ерегти ці
і навчатиму-
язковим ви-
з східних
у розкіш,
одовж 14
собі дозво-
засновники
його слуха-

чі. Термін навчання — 6 років стаціонару, що обійдеться кожному із студентів у понад 20 тисяч карбованців.

На відкритті колегіуму перший заступник представника Президента у Харківській області А. Здоровий пообіцяв сприяти в тому, щоб університет поселився хоча б частково в історичному приміщенні. Цікаво, що близько 80 відсотків викладачів колегіуму — доктори та кандидати наук, це більше, ніж у будь-якому вузі Харкова.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Вітаємо!

ДУХИ ПЕРШОЇ СВІЧКИ

Вони прийшли!

Олесь Ульяненко із своїми метафізичними, майже сакральними прозріннями і метаморфозами, болючою тугою беззахисної душі, метагалактичними енергетичними перепадами.

Володимир Цибулько — творець легендарних «нетленок», ремонтник «сексуальних машин». За епатажністю його поезії — осмислення дня сьогоднішнього, прорив у день завтрашній.

Михайло Григорів — трепетні ескізи серця, тонкі і складні філософеми землі, неба і води.

Це не перша публікація в «Слові» — часописі всеукраїнського товариства «Просвіта» молодих авангардистів. «Слово», кероване Олександром Сопронюком, останнім часом своїми літературними публікаціями активно піднімає молодих літераторів в атаку на зашореність, догматизм.

Імена Євгена Пашковського, Вікторії Стах, В'ячеслава Медведя, Василя Врублевського уже відомі по публікаціях в журналах та літературних збірниках. І все ж, публікація в «Слові» таких різних поетів, прозаїків, критиків одної орієнтації, можливо, вперше показує це явище в усій його творчій потужності і силі.

Наталя ДЗЮБЕНКО.

Щось новеньке

НАЦІОНАЛІЗМ: СХІДНИЙ ВАРІАНТ

Спокійно, без ексцесів, пройшла у Луганську планова нарада організації українських націоналістів. Представництво було широким: від районних осередків Руху до метра в питаннях ОУН, професора Нью-Йоркського університету Романа Зварича. Він і прочитав програмову доповідь «Український націоналізм і його роль у розбудові Української самостійної соборної держави». Пан Зварич запевнив також, що віднині ОУН бере під опіку Схід України: надсилатиме директиви і пропагуватиме свої ідеї російською мовою — аби розбудити національну гідність тих українців, які не з своєї вини забули, чиїх батьків вони діти.

Сергій СКИБА.
Луганськ.

На здобуття Державної премії

НЕ В ТРУБУ ГРОШІ...

Одним з головних напрямів, який визначає подальшу долю авіації, є розв'язання проблеми аеродинамічного розрахунку літака. Але необхідна й експериментальна перевірка теоретичних розрахунків. Це надзвичайно дорогий, копіткий та довготривалий процес. Тому одним з важливих напрямів є також комплексна автоматизація експериментальних досліджень моделей літаків в аеродинамічних трубах.

Ця проблема успішно розв'язана творчим колективом науковців та інженерів АНТК «Антонов», Інституту кібернетики імені В. Глушкова АН України та Київського політехнічного інституту в період з 1975-го по 1990-й рік. Результати науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт об'єднані в науково-технічну працю «Створення прогресивної високопродуктивної бази автоматизації експериментально-дослідних робіт в аеродинамічних трубах», яка забезпечила розробку серії транспортних літаків АН, висунуту на здобуття Державної премії України в галузі науки та техніки 1992 року.

Завдяки виконаним роботам створено нову технологію експериментальних досліджень моделей літаків АН, яка дозволила підвищити ефективність досліджень, скоротити строки та вартість експерименту, підвищити продуктивність та інформативність аеродинамічних труб, забезпечити якісне та швидкісне одержання аеродинамічних характеристик створюваної авіаційної техніки.

Раніше найскладніші експерименти опрацьовувались протягом двох-трьох років, через що проектування літака тривало сім-десять років.

Авторський колектив названої праці (В. Артамонов, Б. Білоусов, Ф. Горін, В. Єгіпков, В. Зінченко, В. Овчаренко, М. Руденко, Ю. Туз) запропонував методологію комплексної автоматизації всього циклу вимірювально-обчислювальних і технологічних робіт.

У 10—20 разів скоротився цикл обробки та аналізу результатів, удвічі-втричі зменшилася кількість спеціалістів, виключені промахи та систематичні похибки. Річний економічний ефект у цінах 1990 року становив близько півтора мільйона карбованців.

Створена на основі науково обгрунтованих методів сучасна база автоматизації забезпечила своєчасне випробування цілого ряду унікальних моделей літаків АН: АН-124 («Руслан»), АН-28, АН-30, АН-32, АН-225 («Мрія»), АН-72, АН-74, АН-3, транспортного комплексу «Мрія»-«Буран» та інших.

Праця «Створення прогресивної, високопродуктивної бази автоматизації експериментально-дослідних робіт в аеродинамічних трубах», яка забезпечила розробку серії транспортних літаків АН, є вагомим внеском у теорію та практику автоматизації експериментальних досліджень та випробувань нової авіаційної техніки і заслуговує присудження Державної премії України.

В. ФУРАШЕВ,
головний конструктор АНТК «Антонов».

Корисні копалини — за прогнозом

Гранітний пояс України, або Український щит протягується більш як на 100 кілометрів. Вздовж цієї смуги на поверхню виходять породи докембрійського кристалічного фундаменту, серед яких переважають утворення, що їх об'єднують назвою «гранітоїди». Таким геологічним регіонам на всіх континентах притаманні багаті родовища корисних копалин. Україна не є винятком — її надра теж є унікальною мінеральною коморою.

До конкурсу на здобуття Державної премії представлено сім монографій відомих в Україні петрографів, провідних наукових співробітників Інституту геохімії і фізики мінералів Академії наук України К. Єсипчука, І. Щербакова, С. Нечаєва, В. Орси, а також професорів Київського і Львівського університетів та Донецького політехнічного інституту М. Толстого, К. Свєшникова і Є. Шеремета. Протягом 15 років цей колектив займався дослідженням гранітоїдів Українського щита. Було отримано дуже важливі результати і зроблено узагальнення, які дають змогу говорити відтепер, що ці геологічні утворення вивчені найбільш детально не тільки в межах колишнього Союзу, а, мабуть, і на всіх континентах.

Надзвичайно цікавою є можливість використання результатів цих досліджень для розвитку сучасних ідей тектоніки, літосферних плит у докембрії — одній з найпрогресивніших сучасних геологічних теорій.

Аналіз геохімічної та металогенічної спеціалізації гранітоїдів уможливив прогнозування мідної, молібденової, вольфрамової, олов'яної, рідкісно- та благороднометалевої мінералізації. Деякі прогнози вже зроблено.

Без сумніву, викладені в монографіях результати наукових досліджень та практичні рекомендації допоможуть зорієнтувати проведення в Україні подальших пошукових робіт на рідкісні та благородні метали.

Вважаю, що цей цикл робіт та його провідні автори безумовно заслуговують Державної премії України.

Г. КАЛЯЄВ,
доктор геолого-мінералогічних наук, професор, лауреат Державної премії України.

Нафта не лише в пісках

Нині, коли відбувається становлення суверенності та державності України, проблема забезпечення власними паливно-енергетичними ресурсами набуває неабиякого значення. Побутує думка, що нафти, газу та інших корисних копалин в її земних надрах або немає, або майже вичерпано. Це не так. З багатьох видів мінеральної сировини наша республіка значно багатша, ніж, скажімо, Болгарія, Польща, Румунія, Туреччина та Угорщина, навіть разом узяті.

У земних надрах західних, південних і східних областей України відкрито досить значні запаси нафти та газу, які вже або розробляють, або готують до промислової розробки. Щоправда, нашому господарству потрібний значно збільшений видобуток цих пальних копалин. Тому доцільними стають закупівля прогресивних закордонних технологій, з одного боку, а з другого — спільна творча праця українських вчених і нафтогазовиків над розробкою та втіленням у промисловості нових ідей і напрямів пошуку великих нафтогазових родовищ чи покладів.

Учені з Академії наук України, вивчаючи умови утворення, міграції та акумуляції нафти і газу, дійшли висновку, що нафтогазонагромадження може відбуватися в неосадових породах (гранітах, гнейсах тощо) так званого кристалічного фундаменту, на якому залягають осадочні породи. Ця нова ідея доповнювалася новими даними, розвивалася, обгрунтовувалася і конкретизувалася. І врешті-решт, у співавторстві з працівниками підприємств і організацій нафтогазового профілю було створено програму комплексного вивчення перспектив нафтогазоносності кристалічного фундаменту в головній нафтогазоносній провінції на сході України на період 1989 — 1995 років.

Виконані відповідно до цієї програми геологорозвідувальні роботи з розшуку та розвідки на нафту і газ у кристалічному фундаменті на глибині 3—3,5 кілометра у Луганській, Сумській і Харківській областях нещодавно дали 12 промислових нафтогазових відкриттів, сумарні запаси яких у перерахунку на нафту дорівнюють 219 мільйонам тонн у фундаменті та його осадочному чохлі. Серед них і газоносна площа розміром 30×100 кілометрів із запасами газу в 100 мільярдів кубічних метрів біля Харкова. Економічний ефект становить 180 мільйонів карбованців (у цінах 1991 року).

Державний комітет з геології та використання надр України цю роботу, яка має назву «Відкриття принципово нового об'єкта пошуків родовищ нафти та газу як джерела розширення паливно-енергетичної бази України» (автори Є. Дворянін, Г. Забелло, В. Клочко, В. Краюшкін, В. Крот, П. Павленко, М. Пономаренко, І. Чебаненко) висунув на здобуття Державної премії України у галузі науки і техніки за 1992 рік. На мою думку, ця праця заслуговує на таку відзнаку.

Петро ШПАК,
член-кореспондент Академії наук України.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Міністерства статистики України про індекс споживчих цін фіксованого набору товарів та послуг мінімального споживчого бюджету за серпень 1992 року

Індекс споживчих цін фіксованого набору товарів та послуг, що входять до складу мінімального споживчого бюджету, за серпень 1992 року відносно рівня цін травня склав 167,2 %.

Зміна цін на окремі групи товарів та послуг наведена в таблиці:

Групи товарів та послуг	Середня ціна (крб.) в травні	Середня ціна (крб.) в серпні	Індекс цін серпня до травня (в %)
ВСЬОГО	*	*	167,2
ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ (за кг)	*	*	170,4
з них:			
Хлібні продукти			
борошно пшеничне	7,61	28,41	у 3,7 р. б.
хліб житній	2,27	6,35	у 2,8 р. б.
хліб пшеничний	4,35	16,32	у 3,8 р. б.
макаронні вироби	9,50	38,95	у 4,1 р. б.
рис	28,93	53,00	183,2
манна крупа	4,65	21,32	у 4,6 р. б.
вівсяна крупа	12,10	14,26	117,8
М'ясопродукти			
яловичина	68,25	136,81	у 2,0 р. б.
свинина	93,09	186,34	у 2,0 р. б.
птиця	49,82	93,34	187,3
ковбаса	45,70	157,30	у 3,4 р. б.
сало	56,38	145,00	у 2,6 р. б.
субпродукти	43,32	81,79	188,8
Молочні продукти			
молоко	1,93	11,49	у 6,0 р. б.
сир	12,24	47,58	у 3,9 р. б.
сметана	9,48	58,38	у 6,2 р. б.
сир твердий та плавлений	73,04	129,00	176,6
Масло вершкове	44,15	198,64	у 4,5 р. б.
Яйця (за десяток)	15,10	38,60	у 2,6 р. б.
Рибні продукти	58,74	77,14	131,3
Цукор	7,76	47,17	у 6,1 р. б.
Кондитерські вироби	52,91	90,52	171,1
Олія	10,75	22,81	у 2,1 р. б.
Картопля	10,74	23,67	у 2,2 р. б.
Овочі			
капуста	14,50	11,57	79,8
помідори	75,76	35,43	46,8
огірки	30,20	30,72	101,7
морква і буряк	9,77	13,52	138,4
цибуля, часник, інші	17,63	38,96	у 2,2 р. б.
Фрукти і ягоди			
фрукти і ягоди свіжі	69,62	41,58	59,7
сухофрукти	40,86	76,69	187,7
Горілка (за літр)	79,22	234,60	у 3,0 р. б.
Сигарети (за пачку)			
з фільтром	11,88	29,83	у 2,5 р. б.
без фільтру	5,28	10,36	у 2,0 р. б.
НЕПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ	*	*	130,20
(за одиницю) з них:			
Пальто демісезонне			
для чоловіків	2707,04	4931,81	182,2
для жінок	3109,84	3220,18	103,6
Костюм			
для чоловіків	2079,65	2477,80	119,1
для жінок (трикотажний)	1445,62	1746,67	120,8
Взуття утеплене			
для дітей шкільного віку	369,76	568,19	153,7
для чоловіків	799,91	1117,45	139,7
для жінок	1071,98	1218,64	113,7
Туфлі, напівчеревики			
для дітей шкільного віку	213,12	287,15	134,7
для чоловіків	445,07	596,00	133,9
для жінок	416,75	586,75	140,8
ПОСЛУГИ	*	*	223,1
з них:			
Житлово-комунальні	*	*	157,6
Побутові	*	*	172,0
Транспорту	*	*	162,1
Зв'язку	*	*	103,9
Культури, освіти, відпочинку	*	*	277,4

Заступник Міністра
І. В. ХАЙНАЦЬКА

З пошти

У РЯБУШКАХ ВСЕ ТИХО І СПОКІЙНО!

У наших Рябушках крім українців постійно мешкають росіяни, білоруси, молдавани, а нинішнього року оселилися ще чотири німецькі сім'ї. Десь у містах вирують політичні пристрасті: мітинги, демонстрації, страйки, а у нас усе тихо і спокійно. Більшість мешканців трудяться у місцевому колгоспі імені Куйбишева, вирощують хліб, доять корів, відгодовують худобу на м'ясо. Та спокій цей оманливий. Люди тривожаться за свою подальшу долю. Тому й читають постійно газети, слухають радіо, засиджуються допізна біля телевізорів, сподіваючись хоч на якийсь проблиск поліпшення життя. Але, спостерігаючи за роботою Верховної Ради України, помічаємо, що народним обранцям бракує дисципліни, часто не вистачає потрібної кількості депутатів, щоб прийняти Закон. Іноколи тривають пустопорожні балачки, а декому подобається просто похизуватися перед мікрофоном і показати свою вченість.

Д. БУРЛЮК.
Рябушки
Лебединського району
Сумської області.

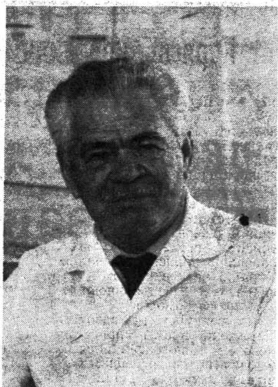
Cito!

Після демонстрації телевізійного фільму «За правом останнього слова» кілька років тому Угорщину охопив нечуваний бум: біля аптек вишикувалися бажаючі придбати краплі Береша, які прибрали ім'я їхнього винахідника — вченого, біохіміка з невеличкого містечка Захонь.

Доктор Йожеф Береш понад сорок років працював над своїм дітищем, переборовши немало випробувань, — і неприйняття його точки зору офіційною медициною, і безгрішшя, і відчай, і навіть насмішки деяких колег. Але не відступився, довів справу до кінця. Його краплі Береша зареєстровані в багатьох країнах світу, а клінічні дослідження засвідчили позитивні результати в лікуванні.

В Україні про краплі Береша хоч і відомо не так уже й багато, проте ті, хто страждає алергійними, анемічними, онкологічними, астматичними, а також захворюваннями крові, мали можливість переконатися у благотворному впливі цього лікувального засобу. Адже він пройшов випробування в кількох клініках міста. Тому в свідомості багатьох людей, здається, з'явилася нова панацея від усіх болячок, що, однак, викликає не лише надію, а й недовіру до цих ліків «від усього».

Кореспондент «Голосу України» вирішив одержати інформацію з перших рук, у самого доктора Береша і в людей, які працюють разом з ним. Тим більше що першого жовтня у Києві в Українському домі відбудеться міжнародний симпозіум, присвячений питанням, пов'язаним з цим препаратом.

ЗАСІБ ДЛЯ ВИЖИВАННЯ

ЗНАЙШОВ УГОРСЬКИЙ УЧЕНИЙ ДОКТОР БЕРЕШ

До ЗАХОНЯ, містечка на кордоні України з Угорщиною, як на нинішні часи, — рукою подати. Тут, у невеликому особняку, що не дуже й вирізняється серед таких же небагатих, і живе доктор Йожеф Береш, який протягом кількох десятиріч був ніби більмо на оці і в офіційної медицини, і у властей. Адже те, що він пропонував, не вкладалося у загальноприйняті рамки. Не робилася навіть скидка на новизну ідеї, що її пропонував учений, зокрема на причини онкологічних захворювань, лейкемій, порушення систем — обміну речовин та імунної.

А суть її полягала в тому, що доктор Береш шукав причини хвороби не у вірусах, як було заведено, а спробував зазирнути у саму природу людини. Темою його докторської дисертації була роль йоду в обміні речовин. Тема не випадкова, адже, аналізуючи стан грунтів у місцевості, де жив, звернув увагу на те, що в них надлишок вапна і калію, а на йод вони збіднені. Проте захворювань щитовидної залози у жителів не спостерігається. Натомість велика кількість онкологічних захворювань. Дійшов висновку, що нестача в грунтах колоїдів, які зв'язують мікроелементи, сприяють зменшенню в них йоду. А як це впливає на організм людини?

Досліджував воду, рослини, продукти харчування, кров, сечовину, залози померлих людей, доки не знайшов ключ до розгадки — мікроелементи. Аналіз свідчить, що у хворих набір мікроелементів або надто малий, або їх зовсім не було. Так виникло завдання: знайти точку опори для людини — скільки їх вона потребує. У цьому вбачав ключ до здоров'я. Особливо ж цікавився онкологічними захворюваннями. Чимало вважають, приміром, рак спадковою хворобою. Здійснивши ряд дослідів, Береш переконується, що на спадковий рак припадає менше одного тисячного відсотка захворювань.

Звернувся до угорської статистики з цього приводу. Вона вразила: в 20-ті роки смертність від раку становила 0,1 відсотка, в 30-ті — 5,7, в 40-ві — 9,8, у 50-ті — 15, а в 60-ті роки вже 20 відсотків. Отже, справа не в спадковості. Біохімічні дослідження підтвердили: існує прямий зв'язок між результатами цивілізованої діяльності людини і онкологічними захворюваннями.

Наприклад, у 60-ті роки зросло застосування штучних добрив у сільському господарстві — азоту, фосфору, калію. А під впливом, зокрема, фосфору цинк вступає з ним у реакцію, створюючи нову сполуку, яка не розчиняється ні в лужному, ні в кислому середовищі, тобто не може засвоюватися організмом. А нестача цинку в організмі призводить до багатьох захворювань.

Доктор Береш шукав вихід, намагаючись проаналізувати розвиток людства. З тих пір, як людина почала існувати, в її організмі є система, котра виконує роль захисника організму в будь-яких ситуаціях, — імунітет. Древні харчувалися з того, що, як кажуть, Бог пошле — рослини, тварини тощо. Цьому харчуванню відповідає і наша імунна система, яка з тих пір мало змінилася. А от харчування... В Угорщині, наприклад, в 20-ті роки, коли смертність від раку була невисокою, на кожного припадало 17 кілограмів цукру, а тепер 40. Крім того, велика кількість консервантів у продуктах робить свою справу. Адже щоб організм древньої людини одержав стільки цукру, як сьогодні, їй довелося б спожити... 60 кілограмів моркви.

Тож, дійшов висновку Береш, імунна система сучасної людини настільки розбалансована, що самостійно чинити опір різноманітним нападкам іззовні вже не в змозі. Тобто наша внутрішня біологічна, біохімічна рівновага порушена багатьма факторами. І її слід відновити. Саме для цього і шукав доктор Береш упродовж кількох десятиліть свій препарат, не знаючи ні відпочинку, ні спокою.

Уже в стадії цих пошуків він допомагав людям, правда, випробувавши засіб на собі і своїх рідних. До нього йшли, коли медицина була безсила. Дивовижно, але його краплі й справді робили чудеса: щезала анемія, втома, швидше затягувалися рани, виліковувалися астматики. Щоправда, доктор Береш поправляє, застерігаючи, що його краплі не лікують, а відновлюють сили організму для боротьби з недугою, поповнюють його мікроелементами, яких не вистачає, або ж збалансовують, коли перенасичений.

І хоч краплі Береша — не ліки «від усього», багаторічні дослідження свідчать, що завдяки їм чимало людей позбулися захворювань крові, лейкемії, допомогли вони у лікуванні безплідності. Є випадок, коли дванадцятирічний хлопчик, що став незрячим у чотирирічному віці, після курсу лікування препаратом став бачити.

Краплі доктора Береша здобули міжнародне визнання. Налагодилися відносини і з державою. Вона хоч і не допомагає, але ж і не заважає. Винахідник створив акціонерне товариство «Береш експорт імпорт», яке взяло на себе всі турботи по виробництву і продажу ліків, а їх автор тепер має змогу займатися дослідницькою роботою, не відриваючи від зарплати на препарати і пляшечки.

Щасливий кінець? Але ж і дорога поневірянь завдовжки в 40 років. Доктора Береша, напевне, можна вважати щасливою людиною. Мабуть, так воно і є. Бо хоч у свої 72 роки він і сам плідно працює, проте має однодумця і спадкоємця: Йожеф Береш-молодший теж став хіміком. Йому пророкували блискуче майбутнє в іншій галузі, але він продовжив справу батька. Разом зі своєю дружиною, теж хіміком, працює в лабораторії акціонерного товариства. Тут закінчуються дослідження ще одного препарату — для тварин.

А доктор Йожеф Береш-старший, крім того, що не полишає своєї лабораторії, пише книгу про природу ракових захворювань. Очікується ще одна сенсація, яка переверне усталені уявлення про цю хворобу віку. Здається, він трохи пишається, що свого часу не прийняв запрошення переселитися до Німеччини, Австралії чи Америки, щоб там працювати спокійно. Трохи ніяковіючи, пояснює: «Я люблю Угорщину. І вважаю себе чесною людиною. А страждання хворих у всьому світі однакові. Тож чим можу допомагаю і євреям, і угорцям, і українцям, всім, хто потребує допомоги».

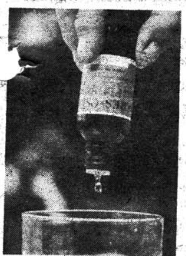
І, незважаючи на те, що краплі Береша тепер можна придбати в будь-якій аптеці, до нього в Захонь, як і раніше, з'їжджаються люди зі своєю бідою, а спеціально виготовлений великий поштовий ящик повен листів.

А в комерційного директора акціонерного товариства «Береш експорт імпорт» Золтана Хейманна проблеми інші. Підприємство зі статутним фондом 100 мільйонів форинтів комфортно почувається не тільки на угорському ринку, а й багатьох інших країн. Директор сподівається, що й на українському ринку він знайде свою нішу, адже потреба в краплях Береша, враховуючи екологічну ситуацію в Україні, потенційно висока. Тому й вирішено провести в Києві симпозіум, щоб обговорити, як кажуть, всі можливі варіанти. А найперший — створення спільного підприємства з тим, щоб виготовляти ці ліки в Україні. Можна, звичайно, й ввозити їх, але ціна на них, яка вже й сьогодні не зовсім доступна, буде ще вища. Отож, слід шукати партнерів на таку співпрацю.

І ще одне: краплі Береша, які в зв'язку з екологічною ситуацією в Україні необхідні всім її жителям, особливо ж — дітям, приходять до нас завдяки лише старанню акціонерного товариства «Береш експорт імпорт», бо на їх закупівлю у нашого Міністерства охорони здоров'я не вистачає коштів. Придбати їх можна у приміщенні представництва, що розміщується в Українському домі по вулиці Хрещатик, 2, по три долари за упаковку. А на профілактичний курс їх необхідно три.

Тож будемо сподіватися, що симпозіум сприятиме вирішенню й цього питання.

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімках: доктор Йожеф Береш; так починається день угорського вченого — до його будинку йдуть люди зі своїми проблемами.

Екологія

ЧИ ВАРТО ВИЛИВАТИ «РОЗСІЛ»?

У Криворізькому залізорудному басейні сконцентровані велетенські підприємства гірничодобувної і металургійної промисловості, заводи по виробництву будівельних матеріалів та інші підприємства. Обсяг стічних вод на території Кривбасу щорічно досягає 193,8 мільйона кубічних метрів. Більше половини цих стоків дає промисловість, близько чверті — комунальне господарство.

У 1998 році планується введення четвертої черги загальноміських стічних каналізаційних споруд. Однак через агресивність промислових стічних вод вони не здатні очистити їх до безпечного рівня. Тому, на наш погляд, необхідно впроваджувати нові способи очищення. Вважаємо, для цих цілей на основних підприємствах - забруднювачах варто вводити локальні споруди, що використовують сучасні методи очищення (адсорбція, електрокоагуляція, іонообмінні реакції тощо). І лише після обробки на цих спорудах стоки можуть поступати в загальноміський колектор.

Особливе місце займає проблема очищення шахтних вод. Це «розсіл» з п'ятдесяти елементів таблиці Д. Менделєєва. Його накопичення призводить до забруднення підземних вод і малих річок Інгулець та Саксагань.

Вчені Криворізького науково-дослідного гірничорудного інституту (НДГРІ) пропонують спосіб поділу шахтних вод на компоненти, кожен з яких потім має використовуватися у промисловості як будівельний матеріал, металургійна і хімічна сировина для виробництва миючих засобів та повторного застосування очищеної води для технічних цілей.

Очевидно, і іншим науково-дослідним організаціям регіону треба підключитися до розробки сучасних способів очищення стічних вод.

Поряд з цим у найближчі роки на території Кривбасу необхідно створити мережу постійного спостереження за кількістю та якістю стічних вод, за станом поверхневих і підземних водних джерел, що сприятиме управлінню якістю водних ресурсів регіону.

І ще про один аспект проблеми. За чинними протягом десятиліть нормативами місце скидання стічних вод має бути нижче від їх водозабору. На наш погляд, саме через це порушуються вимоги, що ставляться до якості стічних вод. І багато річок, великих і малих, стали непридатними для водоспоживання. Отже, необхідно внести зміни до чинних нормативів. Місце скидання в річки стічних вод має бути вище водозабору. І цей принцип треба закріпити законодавчо. А до прийняття Закону слід внести відповідні доповнення в Санітарні правила і норми охорони поверхневих вод від забруднення.

Анатолій ЛИСИЙ, головний державний санітарний лікар Тернівського району, депутат міської Ради народних депутатів,

Лариса ДРАНОБСЬКА, директор науково-виробничого підприємства з екології, кандидат хімічних наук.

Кривий Ріг Дніпропетровської області.

УКРАЇНА ШУКАЄ СВОЮ НАФТУ

На 115 мільярдів кубометрів природного газу й майже 60 мільйонів тонн нафти, котрі щороку споживає економіка України, на її території добувається 25 мільярдів кубометрів газу та близько п'яти мільйонів тонн нафти. Решту доводиться завозити.

Коли в недалекому минулому добуток нафти в СРСР було доведено до 600 мільйонів тонн на рік, і самий лише Самотлор давав 140 тонн, Україна просто відмовилася від програми пошуку й розробки власних родовищ. Чому? Якщо їй треба було 50 мільйонів тонн на рік, то вона їх брала, а коли треба було 60 мільйонів — теж брала. Нафти всім вистачало.

Пік добутку минув швидко, наступила криза. І разом з розпадом Союзу зник «спільний казан» енергоносіїв. Тепер уже, навпаки, виникло побоювання, що з абсолютно необхідних Україні 55 мільйонів тонн не набереться навіть того, що потрібно було для проведення весняної сівби. На щастя, Прем'єр-міністр Вітольд Фокін та президент компанії «Укрнафтохім» Володимир Горюнов в Тюмені домовилися обмінювати цукор, метал та іншу продукцію України на тюменську нафту. Ціна, звичайно, була уже не попередня, але й не по 125 доларів за тонну, як на європейському ринку.

Важкі часи заставили республіку зробити, принаймні, два висновки: по-перше, найближчими роками без російської нафти не обійтися. А по-друге, необхідно розвивати власне нафтодобування.

Сьогодні Україна, де тільки може, шукає додаткові ресурси палива, навіть в Румунії закупляє бензин за непомірно дорогою ціною. Практично у всіх галузях створено бартерні фонди для обміну української продукції на бензин та дизпаливо. У Донбасі коксохіміки різко збільшили виробництво толуолу, що використовується як моторне паливо.

Свої, українські, нафту й газ дають майже 160 нафтових і газоконденсатних родовищ. Значна їх частина пов'язана магістральними трубопроводами, проте деякі з них такого зв'язку не мають через їх віддаленість. У Сумському виробничому об'єднанні імені Фрунзе розроблено комплект устаткування, котре дає змогу отримувати з вуглеводневої сировини бензин, дизпаливо і навіть пропанбутан безпосередньо на промислі.

Серйозним чинником у розв'язанні проблеми пального може стати й розробка Інституту органічної хімії та вуглехімії Академії наук України. Автори пропонують метод одержання палива з бурого вугілля Олександрійського родовища.

І все-таки пошук виходу з нафтопродуктової кризи ведеться якось безсистемно й не на головному напрямі.

Ще десяток років тому Україна добувала за рік більш ніж 14 мільйонів тонн нафти й газового конденсату. Зараз — утричі менше.

— Зрозумійте, — казав буровий майстер свердловини «Рудківська» Пирятинської експедиції глибокого буріння Олег Куций,— в Україні й сьогодні ще немає державної концепції нафтогазодобування, й знижка на нашу юну державність нічого не виправдовує. Геологи знають, що головні запаси вуглеводневої сировини залягають у нас, як правило, на глибинах 5000—10000 метрів. Ми ж до таких глибин ще не заглянули. Немає техніки, немає матеріалів. Немає системи, що стимулює розвиток галузі. Втім, повноцінної галузі теж, здається, немає...

Звичайно, одержати новий фонтан нафти — подія радісна. Проте істотну надбавку можна одержати, коли по-господарськи експлуатувати вже існуючі родовища. В тій же Полтавській області, наприклад, їх сьогодні 21, причому на 16-ти дебет неухильно падає. Ні, вони не вичерпалися, але ми з нашою відсталою технікою й технологією, видобуваємо звичайно третину запасів, у той час як у США навчилися брати понад вісімдесят відсотків.

— Найближчим часом, — розповідали директор Полтавського газспромислового управління Володимир Антонов та начальник управління «Полтавнафтогаз» Віктор Козак, — на Котелевському та Тимофіївському родовищах вперше в Україні (й в СНД) під час добування газоконденсату буде використано сайклінг-процес, що дає змогу за рахунок закачування до свердловини газу підтримувати високий пластовий тиск й тим самим збільшити вихід корисної копалини. Чудова новинка. Шкода лише, що техніка для її введення виготовляється не в Україні, не в ближньому зарубіжжі, а все там-таки, на Заході...

Багато хто із спеціалістів, з котрими довелося обговорювати проблему української нафти, говорили, що республіка може різко збільшити добування, коли розпочне буріння свердловин на вже розвіданих площах. Проте нафтогазорозвідник місяцями, а то й роками домагається відведення землі під нову свердловину. Голови колгоспів, на чиїй землі намічено проходку, видають пакет вимог: збудуєш дорогу, крамницю, школу, дитсадок, даси цемент, шифер та труби для зрошування... Торг триває довго й болісно.

Урядові України доведеться чимало зробити, щоб поставити галузь на ноги, треба знайти стимули, що спонукатимуть металургів катати труби для глибоких свердловин, машинобудівників — створювати сучасні бурові верстати, насоси, компресори, хіміків — нові матеріали й реактиви.

«Известия».

«Горбачов — дволика людина: він казав одне, а робив інше»

Таку прикру оцінку колишньому Президентові СРСР дає колишній начальник його особистої охорони Володимир МЕДВЕДЄВ в ексклюзивному інтерв'ю афінській газеті «Елефтеротипія».

На запитання про ставлення до Горбачова він відповів: «У нього нелегкий характер. Як політика його запам'ятають по його справах. Я продовжував працювати поруч з ним, бо це була моя професія. Часто буває, що віриш людині, котру охороняєш. Спочатку ми йому вірили... Але він виявився дволикою людиною. Казав одне, а робив інше. Він був одночасно соціалістом і капіталістом. Він заявляв, що ніколи не співробітничатиме з Єльциним, що не вважає його своїм другом, однак у дійсності потім вчинив інакше. У нього були часті зустрічі «під різними прапорами», але ніхто не повинен був про це знати».

За словами Медведєва, «на життя Горбачова не вчинялися небезпечні замахи. Кілька років тому була спроба вистрелити в Горбачова, який був на трибуні Мавзолею. Однак завдяки втручанню служб безпеки з цього нічого не вийшло. Досьє цієї справи і досі у прокуратурі. Горбачов зберіг самовладання і попросив дізнатися, що сталося... Його життю загрожувала серйозна небезпека лише один раз після землетрусу у Вірменії. Я був у тому ж вертольоті, що й Горбачов, видимість майже дорівнювала нулю. Ми помітили літак, що летів прямо над нами. Через кілька секунд після необхідних маневрів і завдяки чималому везінню нам вдалося уникнути неминучого зіткнення».

Колишній охоронник наводить подробиці з особистого життя Горбачова. За його словами, «на Президента СРСР великий вплив мала його дружина. Якщо їй хто-небудь не подобався, то цієї людини ми вже не бачили ні в Кремлі, ні на дачі Горбачова. Раїса — важка людина. Вона часто змінювала прислугу й кухарів і роздратовувалася через будь-яку дрібницю. Під час поїздок вона робила наше життя нестерпним. Ми з полегшенням зітхали, коли Горбачов їхав сам... Гардероб Раїси переважно був закордонного походження. Вона робила замовлення за каталогом, і ми їх виконували. Ніяких ускладнень з валютою при цьому не було...»

Зовсім іншу оцінку Медведєв дає Брежнєву. «Брежнєв був великим лідером,— вважає він. — Прикро слухати все те, що нині про нього говорять. Усі забули, що він багато разів подавав заяву про відставку, але Політбюро йому її не давало. Восени 1974 року сам Андропов просив його залишитися. Усі тоді бажали зберегти статус-кво, і Горбачов також».

За словами Медведєва, «Брежнєв був скромною людиною, і чутки про його схильність до розкоші розповсюджував Горбачов». Начальник охорони назвав «брехливими» твердження про те, що «Брежнєв вдавався до пиятики. Іноді він випивав чарку горілки, щоб заснути».

Колишній начальник охорони підтвердив, що «телефони Горбачова прослуховувалися, а під Кремлем є спеціальні тунелі, які можна використовувати «в разі необхідності». Він підтвердив також чутки про те, що охорона і обслуговуючий персонал Горбачова в час його президентства складали майже 5—6 тисяч чоловік.

Медведєв заявив: «Я не мав ніяких зв'язків з путчистами і нічого про путч не знав. Я все життя працював добросовісно, а мене в підсумку викинули на вулицю, неначе якусь ненадійну людину. Це аморально». За його словами, він працює тепер у приватному охоронному бюро, створеному колишніми співробітниками КДБ, відправленими, як і він, на пенсію.

Фото з журналу «Економіст» (Великобританія).

«АББА»! Знайомі всі обличчя

ЧИМ СЬОГОДНІ ЗАЙМАЮТЬСЯ АГНЕТА, БЕННІ, Б'ЄРН ТА АННІ-ФРІД!

— Десять років тому,— розповідає сорокасемирічний Б'єрн Ульвеус,— а точніше, в 1981 році ми вирішили: групі час йти зі сцени. Досить. Й так уже чимало зробили. Особисто мені до цього часу набридло працювати в рамках «АББА». Дуже хотілося писати інші, нові речі, наприклад, мюзикли.

Слово по слову — дізнаюся, що Агнеті Фельтског, в минулому дружині Б'єрна, вже 42 роки. Останнє інтерв'ю вона дала у 1987 році. За весь цей післяаббівський час вона записала два сольні альбоми. Живе дуже замкнуто неподалік Стокгольма.

Анні-Фрід Люнгстад стільки ж років, скільки й Б'єрну. Вже досить довго живе в Швейцарії. Кілька тижнів тому вийшла заміж. Полюбляє ходити по горах, грати в гольф. Інколи приїздить до Стокгольма у справах. Вона займається захистом навколишнього середовища. І якщо співає, то лише на заходах, присвячених цьому. За останні роки Анні-Фрід випустила два альбоми. Один — у 1983, другий — в 1986 році.

Єдиним з четвірки, з ким Б'єрн ніколи не переставав спілкуватися з 1981 року й продовжує досі активне співробітництво, є сорокап'ятирічний Бенні Андерсон. Він живе недалеко від Стокгольма. Дружина працює на телебаченні. Вони мають сина Людвіга десяти років.

— Судячи з усього, за час після «АББА» ви зробили не так уже й багато?

— Я записав 4 платівки, а Бенні — 7. У нас є спільна праця — мюзикл «Шахи». Він про двох відомих шахістів — з Росії та Америки. До речі, взимку 1985 року, коли ми ще працювали над цим мюзиклом, подумали, чи не поїхати нам на тиждень до Москви, відчути її трохи, щоб передати це відчуття в музиці.

— І як?

— Ми дістали в Москві безліч задоволення. Дуже сподобалась Красна площа. А ще чорна ікра, яку ми їли щодня...

— Наскільки я зрозуміла, ваше життя, Б'єрн, зараз дуже спокійне, помірне. Ви живете собі на втіху?

— Майже шість років я прожив у Англії. Зараз — в Стокгольмі, у такому ж, як і в Англії, чудовому будинку, на березі моря. У мене є сім'я. Діти — шестирічна Анна й десятирічна Емма. Від шлюбу з Агнетою у мене теж двоє дітей. Вони вже дорослі.

Я задоволений своїм життям. Майже щодня встаю о сьомій ранку. Діти збираються до школи. Я — на роботу. Часто-густо приїжджаю додому о пів на п'яту чи на шосту. Отож є час на спілкування з дочками. Коли стомлююся, а це трапляється, як правило, наприкінці тижня, люблю поспати довше. Це буває так. Прокидаюсь. Легкий сніданок у ліжку й кипа газет. Затим знову засинаю й прокидаюсь, вже остаточно, ближче до полудня.

— Загалом, усе добре і майбутнє вас не турбує?

— Не турбує. Мало того, мені здається, я почуватимусь там дуже затишно.

«Комсомольская правда».

ЗОРІ ДИВЛЯТЬСЯ ВНИЗ

Таке ви, мабуть, бачили.

Ці фотознімки ми подаємо зовсім не для того, щоб когось здивувати. Таким нас не здивуєш. Таке ми всі бачили. На вулицях, дорогах, фермах, лісоповалах, у шахтах, цехах і т. д., і т. п.

О, терплячість української жінки!

В поезії — ніжна і прекрасна, у віках — благословенна, указами, постановами захищена, життям пригноблена і порабована. Живуча!

І це також Україна.

З виснажливими радикулітами, селікозами, туберкульозами, остеохондрозами. З обмороженими руками і зболілим серцем — це Україна.

Така не подобається? Не подібна на образ трепетної калини, світлої зоряної нареченої, казкової, таємної меви? Відштовхує своєю засмальцьованою фуфайкою, купленою за 700 купонів у сільмазі, зашкарублими кирзяками і потертими грубими хустинами?

Не такими наші мужчини уявляють справжніх жінок, не такими їх люблять.

Такі нас люблять.

Бо отой горьовий гріш йде на сім'ю, дітей, онуків. І спробуйте звільнити їх від отої важкої, непосильної праці. Нічого не вийде. Бо платять. А може, все значно простіше — купують?

Хтось мудрий сказав: «Рівень цивілізованості суспільства визначається ставленням до жінки».

На холодних вітрах, самотинні і збідовані, йдуть ці жінки нашою землею. Плачуть, щоб люди не почули, витирають сльозу, щоб не побачили. Підглядають лиш зорі у їх безсонні ночі.

Зорі завжди дивляться вниз.

Наталя ДЗЮБЕНКО.

**Фото Івана ПАРАДОВСЬКОГО,
Миколи ТКАЧІВСЬКОГО,
Андрія КОТЛЯРЧУКА,
Богдана ПРИЙМАКА,
Віктора МЕДИНСЬКОГО,
Сергія КОВАЛЬЧУКА.**

Експрес-інформація

ПОБАЧИМОСЯ ПІСЛЯ ВИБОРІВ

Зустріч Президента Росії Єльцина і Голови Держради Грузії Шеварднадзе відбулася вчора ввечері у Москві. На ній йшлося про розвиток російсько-грузинських відносин, а також про шляхи розв'язання конфлікту в Абхазії. Сторони домовилися, що Грузія виведе з абхазької території важку бронетехніку. Водночас Єльцин і Шеварднадзе висловилися за те, щоб постійно підтримувати контакти. І вже наступну зустріч лідерів двох держав заплановано на першу половину жовтня, одразу після того, як у Грузії пройдуть парламентські вибори.

ВДАТИСЯ ДО НОВИХ ЗУСИЛЬ

для досягнення тіснішого політико-економічного союзу в Європі зобов'язалися міністри фінансів та економіки країн ЄС. Таке рішення вони ухвалили на нараді в Брюсселі. Водночас міністри відкинули ідею «дворусного» об'єднання Європи. Вона полягає в тому, що наймогутніші держави (ФРН, Франція, країни Бенілюксу) могли б здійснювати спільну економічну політику і ввести єдину валюту раніше від інших членів ЄС. Учасники наради також підтвердили відданість європейській валютній системі, яка останнім часом зазнала важких випробувань.

ВІЙСЬКА ЗАХИЩАТИМУТЬ... ВІЙСЬКА

Для підтримки 201-ї мотострілецької дивізії, дислокованої в Таджикистані, до республіки прибув ще один підрозділ російських військ у складі 800 чоловік. У розповсюдженій з цього приводу заяві Міністерства оборони Росії говориться, що ця частина повинна зупинити спроби місцевих бойовиків оволодіти зброєю й військовою технікою, а також захистити російських солдатів та їхні сім'ї. Новий підрозділ ввели на прохання Міністерства оборони Таджикистану.

Між тим перед будинком посольства Росії в Душанбе відбувся мітинг. Його учасники висловили протест проти згаданих дій російського військового командування.

МІЛЬЯРДІВ НА КОРДОН НЕ ШКОДА

Митний кордон між Україною й Ростовською областю почне діяти з 1 жовтня. Таку ухвалу прийняла цими днями ростовська обласна адміністрація. Уздовж 660 кілометрів митного кордону вже створено 35 пропускних пунктів. Усього ж на облаштування кордону з Україною необхідно, на думку начальника ростовської митниці Мизяєва, близько 45 мільярдів карбованців.

ТРИВАЮТЬ І ПЕРЕГОВОРИ, І ВІЙНА

Президенти Хорватії і нової югославської федерації Туджман і Чосіч зустрічаються сьогодні в Женеві для обговорення можливостей встановлення миру в регіоні. Зустріч організовано за посередництвом спеціальних посланників ООН та ЄС Венса й Оуена. Проте, незважаючи на поступ у переговорному процесі, в Боснії й Герцеговині тривають бої. Керівництво республіки направило до Ради Безпеки ООН спеціальне звернення. В ньому йдеться про небезпеку падіння Сараєва після шести місяців сербської облоги. Боснійські власті також просять РБ скасувати ембарго на поставки зброї до окремих колишніх югославських республік.

НОВА ПОСАДА ПРЕЗИДЕНТА

Перший Всесвітній курултай (конгрес) казахів відкрився учора в столиці Казахстану. У його роботі беруть участь посланці казахської діаспори з держав СНД та далекого зарубіжжя. Ті, хто зібрався у столичному залі Театру опери і балету імені Абая, одноголосно обрали Президента Назарбаєва головою Всесвітнього товариства казахів з центром в Алма-Аті. Потім розпочалася науково-практична конференція.

ОПЕРАЦІЯ «АНТИМАФІЯ»

Про розгром міжнародної злочинної мережі, яка займалася контрабандою наркотиків та незаконними фінансовими операціями, повідомили власті США та Італії. Під час узгоджених заходів затримано близько 200 мафіозі і захоплено їхнього майна на мільйони доларів. За повідомленнями, арешти здійснено минулого тижня у Сполучених Штатах, Італії, Великобританії та Коста-Ріці. Офіційні представники заявляють, що внаслідок операції сильного удару зазнали колумбійський наркокартель «Калі» і найбільші угруповання мафії в Південній Італії.

«ВУЗЬКОЇ ПОЛІТИКИ» НЕ ВИЗНАЄ

Відмовився давати свідчення у Конституційному суді Росії, де проходить слухання у «справі КПРС», колишній радянський керівник Горбачов. Він заявив у відкритому листі на ім'я суду, що глибоко поважає цей орган як важливий демократичний інститут. Водночас екс-президент зауважив, що не вважає за потрібне брати участь у процесі, який певні сили використовують у своїх вузькополітичних інтересах. Голова Конституційного суду Російської Федерації Зорькин назвав образливим згаданий лист Горбачова.

ПОДІЛИТИ КРАЇНУ НЕЛЕГКО

Обговорення законопроекту про поділ Чехо-Словаччини розпочалося вчора у федеральному парламенті країни. Дві основні політичні сили ЧСФР — чеська Громадянська демократична партія та Рух за демократичну Словаччину — ще сперечаються щодо деталей поділу федерації. Словацький прем'єр-міністр Мечіар заявив, що найприйнятнішою для його республіки формою такого акту була б угода між словацьким і чеським парламентами. Після її схвалення у Словаччині має відбутися референдум з цього питання, як того вимагає нова Конституція республіки.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

НЕ МИТТЯМ, ТАК КАТАННЯМ

НАМАГАЄТЬСЯ ПРОТЯГТИ ІДЕЮ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ З РУМУНІЄЮ НАРОДНИЙ ФРОНТ МОЛДОВИ (НФМ)

27 вересня, в день виборів у Румунії, ця організація провела в Кишиневі мітинг. Ще два роки тому подібна акція зібрала б тисячі людей, нинішня ж ледь зібрала три сотні. Саме це — привід для роздумів, а також те, що на мітингу не були присутні представники держави.

У сусідів

Оголошені як мітинг підтримки незалежного кандидата на пост Президента Румунії М. Друка — лідера НФМ, у минулому прем'єр-міністра Молдови, збори прибічників цього політичного руху вилились в антиснєгурівську акцію. Керівництво Фронту у своїх промовах звинуватило Президента Молдови в спробі підштовхнути республіку на більш ніж тісні контакти з СНД.

Втративши після війни у Придністров'ї довіру народу, Фронт вирішив зробити ставку на церкву, використовуючи її вплив на парафіян, особливо сільських. Заява священнослужителів про небажання «сваритися» з законно обраним керівництвом спричинила більш ніж гостру реакцію, знову запрацював кийок. Але коли раніше сила як засіб впливу застосовувалася до журналістів та народних депутатів, то сьогодні в Молдові почали бити служителів церкви. Недавній випадок у Бєльцях приголомшив у республіці багатьох: «непокірного» служителя культу розгнівані націонал-патріоти добряче побили, «правий суд» супроводжувався вимогами до всіх священнослужителів Молдови добиватися виходу з Руської православної церкви. Патріарх Кишинівський і Молдовський Володимир за непослух мітингом Народного фронту був підданий анафемі. Прибічники приєднання до Румунії зажадали відставки Президента Снєгура, заявивши, що молдовська церква «співає» під його голос.

Конфлікт названих сил з молдовською церквою, в якому активно виступає Міністерство культури та культу, може, і не вартий був би особливої уваги, якби за ним не крилися певні і розраховані на тривалий час цілі: заволодіти засобом впливу на уми людей.

Школа і церква — ось два стовпи, на котрі ставить сьогодні Народний фронт. Не використавши, за словами Мірчі Друка, шанс для возз'єднання з Румунією — конфлікт у Придністров'ї, рухові нічого не залишається, крім як сподіватися на нове покоління, котре стане в усвідомленні історичної необхідності вище від батьків і дідів, що підтримують сьогодні команду Снєгура та його політичний курс на зміцнення незалежної Молдови.

Возз'єднання і відновлення Румунії в попередніх історичних кордонах так само залишається головною метою руху, підтримуваного сьогодні за Прутом більше, ніж молдовським населенням. А народ, особливо після кровопролиття в Бендерах, заклопотаний одним: зростаючими цінами, наближенням холодної, а то й, борони Боже, голодної зими, тим, як прожити і як прогодувати дітей. Ці вже головні питання для обивателя багато які політичні лозунги роблять безликими й безглуздими. Війна ж до переможного кінця, до котрої закликала останнім часом газета «Цара», не потрібна в Молдові нікому. Московська угода з підписанням миру в Придністров'ї — чергові очки на користь Президента Снєгура.

Що ж стосується майбутньої зустрічі в Бішкеку, в переддень якої і провів мітинг Народний фронт, то, на думку близьких до Президента кіл, Молдова швидше наблизиться до позиції України, ніж Казахстану. Президент Молдови на прохання кореспондента «Голосу України» прокоментувати позицію республіки в Бішкеку зазначив, що поки що утримається від будь-яких оцінок. Але з приводу пропозиції Назарбаєва він відповів категоричним «ні».

Світлана ЧАЛА.

Проблеми

ПРИВАТИЗАЦІЄЮ ПО «НЕСУНАХ»

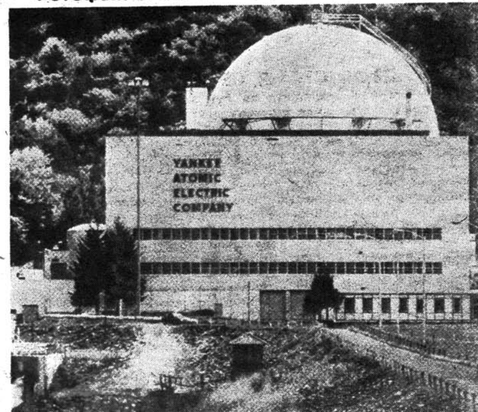
«Такого масового биття машин, що його маємо зараз, не було за всю історію заводу. Іде повсюдне розкрадання»,— сказав на одній з останніх нарад заступник генерального директора ВАЗу Н. Ляченков.

Справа в тому, що биті, а потім відновлені машини йдуть на продаж працівникам автозаводу. А тому зловмисники виводять з ладу автомобілі на території заводу десятками. Уцілілі автомобілі «роздягають». Так, багато «Жигулів» надходить до автомагазинів без галогенових ламп: їх розкрадають ще на конвеєрі. Щодня на прохідних заводу в «несунів» вилучають до 400 ламп, а також інші дрібні деталі.

Щоб запобігти биттю машин і розкраданню запчастин, на території заводу буде налагоджено спеціальне чергування. Заводським підрозділам запропоновано приймати й видавати комплектувальні вироби за їх фактичною кількістю. Бригадам рекомендовано брати зібрані ними вузли під колективну відповідальність. Цей порядок не новий. Колись він допомагав зберегти дефіцитні деталі від нечесних людей. Але чи допоможе він сьогодні? Мабуть що ні. Тольяттинців врятує лише приватизація, адже зі своєї кишені тягти не будеш...

Борис БЄЛЯКОВ.
Тольятті.

Фотофакт

Майбутнє АЕС — в руках власників

Зупинена робота однієї з найстаріших американських атомних електростанцій «Янкі роу», розташованої на заході штату Массачусетс. Таке рішення було прийнято радою директорів цього підприємства після того, як інженери виявили можливість виникнення на АЕС серйозних неполадок.

Однією з причин зупинки роботи реакторів станції є також серйозний тиск, що його чинять американські захисники навколишнього середовища на міністерство енергетики США й комісію з ядерного регулювання з метою припинення експлуатації застарілих атомних комплексів.

Спроектована в 50-і роки і пущена в експлуатацію в 1960 році, ця АЕС відповідала стандартам безпеки, що існували в ті роки. Сьогодні вони жорсткіші.

Власники «Янкі роу» збиралися вкласти 23 мільйони доларів у роботи для заміни застарілого обладнання на АЕС. Однак, як кажуть спеціалісти, гарантій безпеки підприємства в майбутньому ця модернізація не дасть. Будівництво нової АЕС обійдеться в 5 мільярдів доларів. Строк же ліцензії на експлуатацію «Янкі роу» закінчується для її власників у 2000 році. Її демонтаж обійдеться приблизно в 247 мільйонів.

На фото: одна з найстаріших атомних електростанцій Америки «Янкі роу» в штаті Массачусетс.

Репродукція ІТАР — ТАРС.

ДО НАС ЇДУТЬ БОЛГАРСЬКІ БІЗНЕСМЕНИ

З 12 по 17 жовтня в Харкові відбудеться українсько-болгарський форум підприємців «Зустріч в Харкові». Фірми з Болгарії проявили до нього підвищений інтерес — їх приваблює наш ринок, вони шукають контактів для співробітництва, яке за останній час різко скоротилося через розвал СРСР.

Контакти і контракти

Одним з ініціаторів цього форуму став президент болгаро-української фірми «Славін Мак» Любослав Малалійський.

— Пан Малалійський, ваша фірма є організатором міжнародного форуму бізнесменів «Зустріч в Харкові». Як народилася ідея проведення цього заходу?

— Почну здалека. Спочатку в Софії я створив фірму «Славін», котра займається переважно рекламою, видавничою діяльністю, туризмом. Так ми ознайомилися з харківською туристською фірмою «Супутник». Створили спільне підприємство «Славін Мак». Встановили контакти з Українською фондовою біржею, чудовим вашим бізнесменом харків'янином Василем Шияном. Почали продавати Україні продукти харчування, обсяг нашого експорту вже перевищив 10 мільйонів карбованців.

Весною в Софії відбулася болгарсько-грецька виставка-базар, яка привернула увагу як наших, так і з Греції. Річ у тім, що наші власті дозволили зарубіжним бізнесменам ввезти товари для цієї виставки без будь-якого мита. Базар мав величезний успіх. Ось ми й вирішили щось подібне організувати в Харкові.

— Чому саме в Харкові, а не, скажімо, в столиці — Києві?

— Чомусь усі прагнуть у Київ. Але ж Харків — не менший, великий економічний, торговий, культурний центр. До цього міста у нас, болгар, є і суто суб'єктивне ставлення. Перший український прем'єр — болгарин Христо (або Християн) Наковський — працював в тодішній столиці вашої держави — Харкові. А тепер нам добре допомагають мер Харкова Євген Кушнарьов, його заступник український болгарин Михайло Станчев. Нам відомо, що раніше в цьому місті проводився ярмарок на зразок нашого Пловдівського. Тому хотілося б допомогти українцям відродити цю традицію. Та й взагалі Україна приваблює наших і не лише наших бізнесменів.

— Коли вже йдеться про те, що вас приваблює, то давайте поговоримо й про те, що вам заважає.

— Ваш парламент прийняв чудовий торговий закон, закон про іноземні інвестиції. Але ось з'являються постанови, які аж ніяк не допомагають бізнесменові. Скажімо, ваші фірми, що займаються оптовою торгівлею, мають платити податок розміром 75 відсотків від обороту. У кого тут руки не опустяться! Але я сподіваюсь, що згодом все стане на свої місця і в Україні ринок поступово запрацює по-справжньому. Дуже важливо, щоб гривня мала внутрішню конвертованість. Тоді дуже багато проблем просто відпадуть.

— Чи є якісь негаразди з організацією «Зустріч в Харкові»?

— Коли не рахувати того, що в нашого представника в Харкові вкрали світло-бежеву «шістку» (розраховуємо на оперативність української міліції), а харківська фірма «Вінеко» зволікає з ремонтом нашого офісу, за що ми платимо в доларах, то все йде нормально.

— Ви сказали, зарубіжні учасники. Це означає, що окрім болгарських бізнесменів прийдуть й інші?

— Так, до Харкова прибудуть представники 54 болгарських, чотирьох великих турецьких і п'ятьох грецьких фірм. Інтерес проявили деякі німецькі, австрійські та італійські фірми. Болгари покажуть дуже великий асортимент товарів — від ліків, продовольства, шин до верстатів з ЧПУ. Багато які фірми привезуть по дві-три вантажні машини своїх товарів, щоб продавати їх. Турки та греки покажуть поточні лінії з виробництва ковбасних виробів, макаронів тощо.

— Чи не здається вам, що українські фірми ніби обминають болгарський ринок на відміну від російських?

— Так, ви маєте рацію, і це дуже дивно. Адже у нас серйозні наміри. Бартер відживає. Наша фірма, наприклад, готова вкласти кошти у виробництво тракторів для фермерських господарств (на базі ХТЗ), колясок для інвалідів тощо, бути посередником ваших фірм під час виходу на турецький, грецький ринки. Мало того, ми готові організувати в Софії виставку-базар українських фірм. Зрозумійте, ми — за обопільний інтерес.

А що готові запропонувати українським підприємцям інші учасники виставки?

Президент фірми «Інтермаш» Мартін Томов:

Наша фірма спеціалізується в галузі зовнішньої торгівлі. Нашим українським партнерам ми пропонуємо металообробльовальні верстати, нові технології безстружкового відділення металу, деревооброблювальні верстати, інструменти, комплектовку металорізальних верстатів, електро- та автонавантажувачів, будівельні машини. Наші координати: Софія, телефон — 326156, факс — 709278.

Президент фірми «Іскра-Електро» Іван Господінов:

На Україні наші вироби мали великий попит, але політичні процеси в обох країнах припинили наше співробітництво. Настав час його відновлювати й тому наша фірма пропонує споживачам люмінесцентні та побутові світильники, квартирні електрощитки, карнизи для всіх видів легкових автомобілів, декоративні решітки для вітрин, профілі різноманітного виду та перерізу, позитронні реле, електрощитки для управління й захисту машин та устаткування. Наші координати: Пловдів, телефон — 442007, факс — 449081.

Президент фірми «Сердика» Йорданка Мілкова:

На нашому підприємстві особливо ретельно роблять оцінку якості сировини, що одержуємо. Ми можемо запропонувати українським партнерам свіже пастеризоване молоко, кисле молоко, сметану, вершкове масло, бринзу коров'ячу та овечу. Нам дуже хотілося б відродити торгові контакти з Україною. Телефонуйте до нас в місто Велико-Тирново. Телефон — 20178, факс — 38884.

Президент фірми «Відахім» Любомир Цолов:

У нашої фірми більше ніж 20-річна історія. На експорт ми пропонуємо пневматичні шини, камери різних розмірів, поліамідні волокна, шовк та смоли. Наші координати: місто Відин, 3704, телефон — 23025, факс — 37204.

Президент студентської фірми «Катко» Маріан Колев:

У нас хороші контакти з фірмами Німеччини та Англії, спеціалізуємося переважно в галузі внутрішньої та зовнішньої торгівлі. Готові експортувати косметику, продовольчі товари, одяг та взуття, сигарети. Наші координати: Софія, телефон — 710375, факс — 744171.

Дуже хотілося б сприяти відновленню економічних зв'язків між Болгарією та Україною.

Інтерв'ю провів Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Власкори повідомляють

Ташкент

СВОЯ ІСТОРІЯ, СВОЇ МУЗЕЇ

Музей історії Узбекистану, що був закритий на ремонт декілька років тому, знову відчинив двері для відвідувачів.

У фойє музею розгорнуто виставку, присвячену знаменній даті в житті республіки — Дню незалежності. Вона розповідає про соціально-економічні, політичні перетворення, які відбулися в Узбекистані за останній рік. Вперше організована експозиція, що розповідає про життя і діяльність великого полководця і державного діяча Аміра Тімура. Тут представлено лист французького короля Карла VI до Тімура, життєпис полководця.

У сусідній експозиції демонструються унікальні знаряддя праці, знайдені під час археологічних розкопок стоянки Сель-Унгур у Ферганській долині. На думку спеціалістів, вони належать до найранішого періоду палеоліту.

І ще одна новина. Прийнято рішення про передачу музеєві Узбекистану приміщення Ташкентського філіалу центрального музею Леніна. Тепер на площі у дві з половиною тисячі квадратних метрів можна буде розмістити більше експонатів з історії республіки. Старе приміщення музею переобладнується у фондосховище.

Зульфія РАСУЛІ.

Єреван

НАЧАЛЬНИКА ЗААРЕШТОВАНО, ПІДЛЕГЛИХ РОЗЗБРОЄНО

Днями в будинку уряду Вірменії заарештували начальника республіканського управління цивільної авіації Дмитра Атбаш'яна. Поки що невідомо, в чому його звинувачують. Однак у постанові уряду, згідно з якою Атбаш'яна усунуто від посади, яку він займав, його звільнення пояснюється грубими порушеннями в системі цивільної авіації Вірменії.

Тим часом спільними зусиллями Міністерства внутрішніх справ, Міністерства оборони та Державного управління національної безпеки роззброєні служби безпеки єреванських аеропортів Звартноц і Еребуні. Конфісковано величезну кількість зброї та боєприпасів. Охорону цих об'єктів віднині здійснюють сили Міністерства внутрішніх справ республіки.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

ГАРНІ ЧОБІТКИ ДЛЯ КАНАДСЬКОЇ НІЖКИ

Речі

Виявляється, російські валянки досить конкурентоспроможні на міжнародному ринку. Одна з канадських фірм зробила замовлення новосибірській фабриці валяного взуття на 500 тисяч пар споконвічно російського взуття. Канадці віддали перевагу повстякам сірим, екологічно чистим, без домішок фарбників.

На знімку: комплектувальниця фабрики валяного взуття **Оксана Воронцова** з готовою продукцією.

Фото ІТАР — ТАРС.

З «гарячих» точок

БАЦИЛИ БРАТОВБИВСТВА

Громадянська війна в Таджикистані загрожує небезпекою спалаху в республіці епідемій. У районах конфліктів (особливо в Кулябській та Курган-Тюбинській областях) непохована трупи людей і тварин швидко розкладаються під сонцем, потрапляють в річки, колектори, звідки бере воду для побутових потреб населення.

Республіканська «Народна газета» опублікувала розповідь робітника системи водопостачання Вахшської долини: «Мало не щодня я дістаю з канав розтерзані трупи людей. Одного дня течія прибила вісім дитячих тілець, скручених докупи товстим дротом, а наступного — жінку з відрізаними грудьми».

Заступник головного лікаря республіканської санітарно-епідеміологічної станції Ю. Топчин, який відвідав у складі санітарної комісії Бохтарський, Вахшський та інші райони, підтвердив наявність непохованих трупів. Але головну проблему він вбачає в іншому.

— У перервах між бойовими діями сторони, що ворогують, все ж намагаються поховати загиблих,— розповідає Юрій Андрійович.— Багато більше занепокоєння викликають табори біженців, де скупчилась на малій території велика кількість людей без належних санітарно-побутових умов. Крім того, разом із «ходаками» з Афганістану, котрі проникають на територію нашої республіки, до нас може потрапити епідемія тропічної малярії, що ось уже три роки лютує в сусідній країні.

Що ж, лікар оцінює проблему зі своєї професійної точки зору. Якби ж то її, теж професійно, оцінили ті, від кого залежить припинення чи дальше розгортання конфлікту в Таджикистані.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

ЗА «КЕЛЬНСЬКИМ» РАХУНКОМ

Наші першодруки

У вересні позаминулого року «Німецька хвиля» оголосила літературний конкурс. Генеральний директор радіостанції Дітер Вайріх тоді заявив: «У художньої літератури є велика перевага — вона відображає не тільки події, але й почуття. Отож «Німецька хвиля» оголосила цей конкурс з надією хоча б трохи зміцнити взаєморозуміння, від якого залежить наше спільне майбутнє».

Оголошення про конкурс з'явилося в тодішніх радянських газетах — факт незвичний навіть для часів гласності. «Ворожий голос» — так серйозно, зі справжньою ненавистю називали в СРСР цю радіостанцію і ті, хто нещадно її глушив, і — з відвертою іронією — мільйони слухачів, для яких вона слугувала одним із джерел правдивої інформації.

Минув рік, і у Франкфурті-на-Майні, на книжковій виставці, вшановували переможців конкурсу, вручали їм премії. А перед цим журі під головуванням М. Вальзера ознайомилося з 1700 творами, надісланими на конкурс під певним девізом. То була праця справді титанічна й не дуже весела, адже неважко уявити, скільки графоманів з колишнього Союзу вирішили сприяти поліпшенню взаємовідносин між народами двох країн, тим більше, сподіваючись одержати премію у твердій валюті і запрошення у ФРН. Врешті-решт, були відібрані для розгляду і перекладені німецькою мовою двадцять чотири оповідання, які видалися журі найбільш гідними. А переможцями конкурсу стали кияни О. Ковбасюк і Я. Лотовський, москвичі Є. Лісіна і В. Фараджев. Автори, які на батьківщині майже невідомі. Тим приємніше, що успіх випав на долю літераторів немолодих, терпеливих і талановитих. Адже серед учасників конкурсу були й письменники імениті, лауреати державних премій та орденоносці, у тому числі й ті, хто активно підтримував у серпні минулого року спробу державного перевороту.

За іронією долі про результати конкурсу його переможці довідалися саме в серпневі дні. І що ж? Є. Лісіну міліція просто не пропустила в німецьке посольство у Москві. Інший лауреат розповідав, як 19 серпня, прочитавши щойно одержаний лист з Кельна з радісною звісткою, почув по радіо повідомлення про зміну влади. Неважко уявити собі його стан у ці хвилини, години, дні.

З кращими творами, надісланими на конкурс, читачі зможуть ознайомитися невдовзі, коли вони вийдуть окремою книгою. Деякі з них уже прозвучали на «Німецькій хвилі», зокрема оповідання Якова Лотовського «Гітлер», в якому йдеться про трагедію Бабиного Яру. Невелике за обсягом оповідання, написане без стилістичної вишуканості. Просте, страшне і добре попри все, пройняте світлоносним смутком-сподіванням, що його знаходимо і в Шолом-Алейхема, Бабеля, Зінгера.

З автором цього оповідання я зустрівся у Кельні. Лотовському 52 роки, народився і живе в Києві. Працював слюсарем на заводі, інженером, вантажником, культпрацівником. Заочно закінчив Літературний інститут імені Горького у Москві. Зовсім недавно вийшла перша його книга, можливість опублікування якої розглядали тринадцять років. Переді мною постала красива стомлена людина, дещо розгублена від вражень, що переповнювали її, від шикарного прийому, який влаштували літераторам з країни Рад організатори конкурсу, від незвичної до нього уваги.

Розказував мені Яків Калманович про дні пам'яті в його рідному Києві. Про фотостенди на Хрещатику. Про траурну церемонію в Бабиному Яру. Про реквієм українського композитора Євгена Станковича, спеціально написаний до річниці трагедії, і відкриття пам'ятника «Менора» біля урвища, на місці масових розстрілів. У ці дні вперше було визнано, що Бабин Яр — місце трагедії єврейського народу, що тут починалася катастрофа. Нарешті розповів Лотовський і зовсім неймовірне: «Шалом, майне тайєре іден!» — з такими словами звернувся до присутніх на траурному мітингу євреїв Л. Кравчук, тоді Голова Верховної Ради України. Він засудив відому резолюцію ООН про сіонізм, а потім попросив євреїв не виїжджати з України.

Я слухав ці втішні звістки і чомусь згадував того сусіда з костюмчиком з чужого плеча із оповідання Я. Лотовського, нахабницьку гульбу молодиків з «Пам'яті» та інших подібних товариств, які давно поріднилися з компартією, з КДБ, з антисемітськи настроєною інтелігенцією, з письменниками, які відкрито закликають до розправи з винуватими у всьому жидами. Згадував єврейське кладовище в Києві, що неподалік Бабиного Яру, тишу і безлюддя, пам'ятники і плити з фотографіями, з обличчями й очима — начебто вони напружено чекають когось... Ні, до більшості цих могил **ніхто ніколи** вже не прийде, **ніхто ніколи** вже не покладе на них квіти. Адже половина євреїв уже виїхала з Києва.

Однак згадаймо приємне. Про радіостанцію «Німецька хвиля», яка зробила добру справу. Про талановитих людей, які завжди перемагають за рахунком «гамбурзьким». Чи в даному разі за — «кельнським».

Михайло ГОРОДИНСЬКИЙ.

ФРН

Яків ЛОТОВСЬКИЙ

ОПОВІДАН

Карпа Івановича Коваленка знала вся Лук'янівка. З кількох причин. По-перше, то був справжній кравець. Не якийсь там кравчик, що вміє рівно прострочити, а й закрійник славний — такого на всій Лук'янівці не знайти. І на Сирці також. Шив чоловічі костюми з однієї примірки. Подейкували, що міг обійтися навіть без неї: зміряє поглядом замовника — через тиждень одержуй, жодної складочки, так припасовано. По-друге, мав тільки одну ногу. Втім, була й друга, але дубова, яку він витесав власними руками. Добротно зробив, у трьох місцях перехопив міцними залізними обручами, щоб не зношувалась. А та, справжня, зосталася десь під Новоградом-Волинським у двадцятому році після удару білопольської шаблі і давно вже зогнила. І тепер, через двадцять літ, Карпо Іванович був навіть вдячний тому полякові, який залишив цілими його руки, котрими він кроїв і шив, чим годував себе і жінку свою, Коваленчиху, а також онучку Оленку, яка постійно була під їхньою опікою.

Та ще відомішим він став на Лук'янівці відтоді, як дав притулок приблудному псові, назвавши його Гітлером.

Що чоловікові спало на думку, чого він так назвав того бездомного собаку? А Бог його знає. Може, тому, що йшов 1940 рік, десь у Європі лютував Гітлер, лякав поляків, французів, чехів та інших. Європа була десь неймовірно далеко, і тут, на Лук'янівці, той Гітлер уявлявся чимось подібним до городнього опудала. Чує Карпо Іванович, як радіо невгаває: Гітлер, Гітлер... А тут якраз цей пес. То й дав йому кличку таку — Гітлер. Ачей страшніше буде для лук'янівських дітлахів, які постійно ласилися на коваленківські яблука. Бувало, вже до кінця липня обчищали ті три нещасні яблуні, що росли в кравцевому дворі, рідко яке яблучко доходило.

Треба сказати, така кличка зовсім не підходила псові. Роки блукань міськими околицями, звалищами і смітниками вплинули на його повадки і подобу. Карновухий, безпородний, голова нагнута до землі від постійного пошуку випадкового харчу, хвіст під животом.

Псові було добре від того, що відлучився від собачої вольниці, що знайшов господаря і пристанисько, має службу — сторожує дім і сад, кличку, на яку охоче відгукувався. Знав би він, бідолаха, до чого призведе ця кличка, втік би подалі з цього місця — ліпше вже блукати по смітниках. Але не міг він бути далекоглязднішим за свого господаря, той, таби знав, чим це закінчиться, не нагороджував би пса таким іменем. Та й узагалі, хто може все передбачити? І хто міг знати, що Гітлер прийде сюди, на Лук'янівку, і, звичайно, не стерпить мати такого тезка. То вже потім ми всі розумні. Тим паче, що дружній договір з Гітлером був у нашій кишені.

Але прийшов сорок перший, у вересні гітлерівці увірвалися до Києва і, звичайно, на Лук'янівку.

Наприкінці вересня від Сирця Татаркою долинули постріли, несамовиті крики, собачий гавкіт. Кілька днів чулася звідти кулеметна стрілянина, впереміш із зойками. Коли вітер дув з боку Сирця, ставало тоскно й моторошно. Коваленчиха навіть зав'язувала вуха шестирічній онуці, щоб не лякалася дитина.

Тоді й дали собаці нову кличку — Сірко. Тямовитий пес недовго звикав до нового імені: за довге бродяжницьке життя з ним таке траплялося не вперше. Значно важче виявилося привчити до того мешканців Татарки. Траплялося, біжить підтюпцем пес вулицею, за звичкою тримаючи ніс біля самої землі, так його обов'язково хто-небудь із місцевої дітлашні починає дрочити:

— Гітлер. Гітлер! Цю-цю-цю! На-на-на!

А собака підніме голову, повністю видаючи і себе, і своїх господарів. Довелося постійно тримати його на прив'язі в дворі. Тоді дражнили через паркан. Вже Коваленчиха і яблука дітлахам тицяла, і казала лагідно:

— Та хіба він Гітлер? Сірком його кличуть, Сірком. Сірко! Сірко! — кликала вона.

Пес вилазив з-під ганку, підбігав до Коваленчихи, виляючи хвостом.

— Ось бачите. Сірко він і є Сірко. — вмовляла жінка хлопчаків, які зависли на паркані й хрумкотіли дармові яблука. Однак збитошна бахурня, з'ївши яблука, знову починала дражнити пса Гітлером. Тоді виходив на ганок Карпо Іванович і, стукаючи об підлогу дерев'яною ногою, сердито кричав:

— От зараз дрючком вас дістану, байстрючня!

Дітвору ніби мітлою змітало з паркану, і вона розбігалася.

Але то діти, що з них візьмеш.

Інша річ — новий сусід Никодим Тетерук, який зайняв особнячок розстріляного в яру лікаря Ройтберга. Тетерука пес відразу незлюбив, хоч той і старався до нього підлеститися.

Ось і тепер, коли Никодим зупинився перед хвірткою, не наважуючись увійти, і сказав: «Доброго здоров'ячка господарям!» — пес загарчав, якось по-вовчому вишкіривши зуби.

— Гітлер, Гітлерчик! Ну чого ти, чого? — лагідно продовжував Никодим.

Він знав, що собака має нову кличку, але йому було вигідно кликати пса по-старому. Завдяки тому він уже кілька разів безплатно користувався послугами кравця: звідкілясь тягнув чужі костюми перешивати, перелицьовувати, підганяти під свою миршаву постать. Тепер у нього на руці висів габардиновий плащ, який явно не підходив до його зросту.

— Сірко! Сірко! На місце! — навмисне голосно покликав собаку кравець.

Пес із невдоволеним бурчанням заліз під ганок.

— Чого вам, Никодиме Калениковичу? — понуро спитав Коваленко і, відчинивши хвіртку, попростував до будинку

— Доброго здоров'ячка, Карпе Івановичу, — вітав його у спину Тетерук, йдучи за господарем і швидким своїм зором оглядаючи двір. — А яблучка, нівроку, цього року у вас гарні. Хробачні мало.

Погладив по голові маленьку Оленку, що стояла поруч.

— І в кого вона вдалася така чорнявенька та кучерявенька? Просто диво якесь. Дідусь і бабуся біляві, а вона — чорнява. Якби не ваша, сказав би, що єврейчка
ді не ваша?

— Таке скажете, Никодиме Каленикові
Коваленчиха і перехрестила дитину. — Л

Одне слово, довелося Карпові Івановичу
і цього разу задарма. Боявся, що повідо
собаку в комендатуру.

Наступного дня пристебнув Карпо Івано
пса шворку, відвіз його на околицю Києва
нув йому кістку, а сам непомітно зник.

Пса не було два дні. На третій — з'яві
вали, а назавтра відвіз кравець пса в ін
від гріха подалі, аж на Корчувате.

Цього разу собаки не було чотири дні.
ці, дивляться — а він знову під ганком.

ним боком. І з винуватим виглядом. М
що обидва рази губив він господар
надто захоплювався кинутою йому
своїм обов'язком повернутися, адже пр
встиг пересвідчитися в тому, що він пот

Третього разу завіз його кравець аж
кума довбанку і переправив пса на Тру
зав його там міцним мотузком до дере
човном назад, кинув кусень хліба і,
правився на берег. Один разочок усе ж
озирнувся. Пес роздивлявся по боках,
яку доручив йому сторожувати госпо
наний, що привезений сюди для спра
прив'язувати його до дерева.

Пса не було тиждень.

І щовечора, перед сном, уявляв соб
жить на боці, ребра випирають, здиха
половину здзьобаний вороняччям. Кра
ліжку, тяжко зітхав, проклинав війну
проклинав Никодима — увесь світ за
приснилося йому, що він знову взяв
плив до того місця. Йому снилося, як
йому руки, обличчя, коли він відв'яз
разом поверталися на Татарку.

Наступного ранку він устав з намір
чорти Никодима. Одначе той не з'являв

Вдень, коли Коваленко припасовува
мінець до своєї дерев'яної ноги, враз
тячі голоси:

— Гітлер! Гітлер!

У кравця втішно стиснулося серце.
рала падалицю під яблунею, так і за
ючись, тільки повернула обличчя до
була й усмішка, і відчай. Через мить

— От бісовий пес! — без злості с

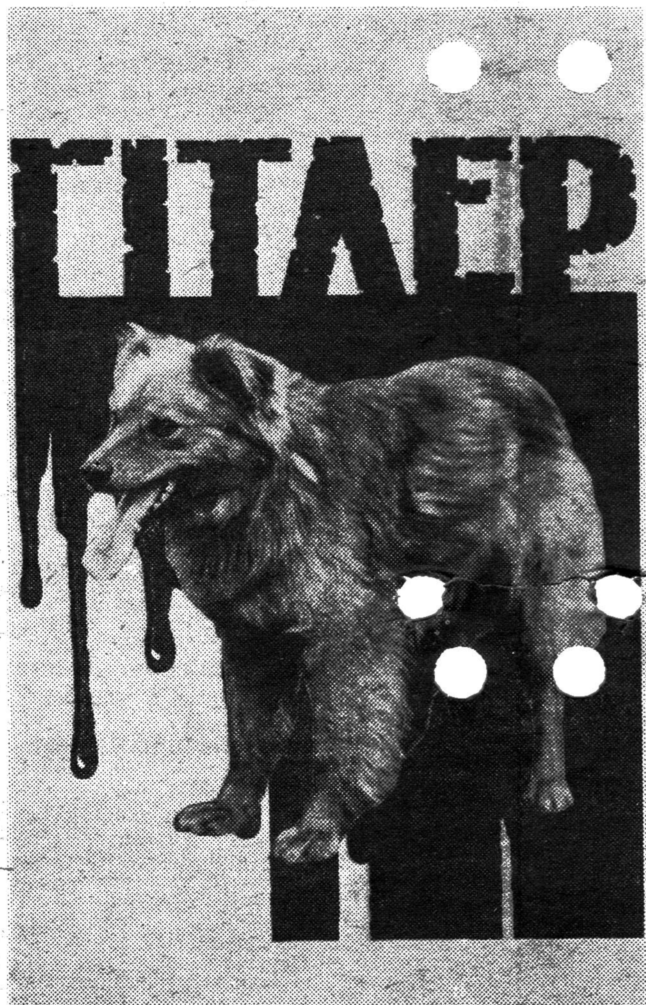
А наступного дня з'явився Никодим
пахвою. На очі йому потрапив худючи

— Щось ви, господарі, собаку не
добре! Заморити хочете. Заморити тебе

Яків ЛОТОВСЬКИЙ

ГІТЛЕР

ОПОВІДАННЯ

...новича Коваленка знала вся Лук'янівка. З ...ичин. По-перше, то був справжній кравець. ...там кра́вчик, що вміє рівно прострочити, ...вний — такого на всій Лук'янівці не знай... також. Шив чоловічі костюми з однієї при... ...ли, що міг обійтися навіть без неї: зміряє ...ка — через тиждень одержуй, жодної скла... ...совано. По-друге, мав тільки одну ногу. ...та, але дубова, яку він витесав власними ... зробив, у трьох місцях перехопив міцними ...ми, щоб не зношувалась. А та, справжня, ... Новоградом-Волинським у двадцятому році ...оляцької шаблі і давно вже зогнила. І те... ...ть літ, Карпо Іванович був навіть вдячний ...кий залишив цілими його руки, котрими ...ним годував себе і жінку свою, Коваленчи... ...нку Оленку, яка постійно була під їхньою ...

...им він став на Лук'янівці відтоді, як дав ...дному псові, назвавши його Гітлером.

... спало на думку, чого він так назвав того ...у? А Бог його знає. Може, тому, що йшов ...у Європі лютував Гітлер, лякав поляків, ...та інших. Європа була десь неймовірно да... ...Лук'янівці, той Гітлер уявлявся чимось по... ...ього опудала. Чує Карпо Іванович, як ра... ...лер, Гітлер... А тут якраз цей пес. То й ... таку — Гітлер. Ачей страшніше буде для ...пахів, які постійно ласилися на коваленків... ...ало, вже до кінця липня обчищали ті три ...що росли в кравцевому дворі, рідко яке яб...

... така кличка зовсім не підходила псові. ...ськими околицями, звалищами і смітника... ...його повадки і подобу. Карновухий, безпо... ...агнута до землі від постійного пошуку ви... ...хвіст під животом.

...ре від того, що відлучився від собачої воль... ...в господаря і пристанисько, має службу — ...ад, кличку, на яку охоче відгукувався. Знав ... до чого призведе ця кличка, втік би пода... ... — ліпше вже блукати по смітниках. Але ... далекогляднішим за свого господаря, той, ...е закінчиться, не нагороджував би пса та... ...й узагалі, хто може все передбачити? І хто ...тлер прийде сюди, на Лук'янівку, і, звичай... ...мати такого тезка. То вже потім ми всі ро... ...що дружній договір з Гітлером був у нашій ...

...сорок перший, у вересні гітлерівці увірва... ...звичайно, на Лук'янівку.

...есня від Сирця Татаркою долинули пострі... ...крики, собачий гавкіт. Кілька днів чулася ... стрілянина, впереміш із зойками. Коли ...у Сирця, ставало тоскно й моторошно. Ко... ... зав'язувала вуха шестирічній онуці, щоб ...на.

...бачі нову кличку — Сірко. Тямовитий пес ...о нового імені: за довге бродяжницьке жит... ...раплялося не вперше. Значно важче вияви... ...о того мешканців Татарки. Траплялося, бі... ...пес вулицею, за звичкою тримаючи ніс бі... ...так його обов'язково хто-небудь із місцевої ... дрочити:

...лер! Цю-цю-цю! На-на-на!

...ме голову, повністю видаючи і себе, і своїх ...лося постійно тримати його на прив'язі в ...нили через паркан. Вже Коваленчиха і яб... ...щяла, і казала лагідно:

... Гітлер? Сірком його кличуть, Сірком. Сір... ...кала вона.

...під ганку, підбігав до Коваленчихи, виляю...

...е. Сірко він і є Сірко, — вмовляла жінка ...висли на паркані й хрумкотіли дармові яб... ...тошна бахурня, з'ївши яблука, знову почи... ...са Гітлером. Тоді виходив на ганок Карпо ...аючи об підлогу дерев'яною ногою, серди...

...рючком вас дістану, байстрючня!

...мітлою змітало з паркану, і вона розбігалася. ...о з них візьмеш.

...новий сусід Никодим Тетерук, який зайняв ...ріляного в яру лікаря Ройтберга. Тетерука ...юбив, хоч той і старався до нього підлести...

...коли Никодим зупинився перед хвірткою, не ...йти, і сказав: «Доброго здоров'ячка госпо... ...загарчав, якось по-вовчому вишкіривши зуби.

...тлерчик! Ну чого ти, чого? — лагідно про... ...им.

...собака має нову кличку, але йому було ви... ...пса по-старому. Завдяки тому він уже кіль... ...тно користувався послугами кравця: звідкі... ...кі костюми перешивати, перелицьовувати, ...ою миршаву постать. Тепер у нього на руці ...вий плащ, який явно не підходив до його ...

...ко! На місце! — навмисне голосно покликав ...

...оленим бурчанням заліз під ганок.

... Никодиме Калениковичу? — понуро спитав ...дчинивши хвіртку, попростував до будинку

...доров'ячка, Карпе Івановичу, — вітав його ..., йдучи за господарем і швидким своїм зо... ...двір. — А яблучка, нівроку, цього року у ...чні мало.

...голові маленьку Оленку, що стояла поруч. ...она вдалася така чорнявенька та кучерявень... ...якесь. Дідусь і бабуся біляві, а вона — чор...нява. Якби не ваша, сказав би, що єврейчка. А може, і справді не ваша?

— Таке скажете, Никодиме Калениковичу! — злякалася Коваленчиха і перехрестила дитину. — Людей спитайте.

Одне слово, довелося Карпові Івановичу перешивати плащ і цього разу задарма. Боявся, що повідомить Тетерук про собаку в комендатуру.

Наступного дня пристебнув Карпо Іванович до нашийника пса шворку, відвіз його на околицю Києва, на Приорку, кинув йому кістку, а сам непомітно зник.

Пса не було два дні. На третій — з'явився. Його нагодували, а назавтра відвіз кравець пса в інший кінець міста, від гріха подалі, аж на Корчувате.

Цього разу собаки не було чотири дні. А на п'ятий, уранці, дивляться — а він знову під ганком. Брудний, з обідраним боком. І з винуватим виглядом. Мабуть, псу здавалося, що обидва рази губив він господаря [illegible] з свою нео[illegible]ть: надто захоплювався кинутою йому кісткою. Пес вважав своїм обов'язком повернутися, адже протягом півтора року встиг пересвідчитися в тому, що він потрібен.

Третього разу завіз його кравець аж на Дніпро. Попросив у кума довбанку і переправив пса на Труханів острів. Прив'язав його там міцним мотузком до дерева, щоб не плив за човном назад, кинув кусень хліба і, не оглядаючись, переправився на берег. Один разочок усе ж таки не витримав — озирнувся. Пес роздивлявся по боках, оглядаючи місцину, яку доручив йому сторожувати господар. Він був переконаний, що привезений сюди для справи. Інакше для чого прив'язувати його до дерева.

Пса не було тиждень.

І щовечора, перед сном, уявляв собі кравець, як пес лежить на боці, ребра випирають, здихає, навіть здох, і наполовину здзьобаний вороняччям. Кравець перевертався на ліжку, тяжко зітхав, проклинав війну, проклинав Гітлера, проклинав Никодима — увесь світ за свій гріх. Одного разу приснилося йому, що він знову взяв довбанку в кума і поплив до того місця. Йому снилося, як зрадів пес, як лизав йому руки, обличчя, коли він відв'язував шнурок, як вони разом поверталися на Татарку.

Наступного ранку він устав з наміром витурити під три чорти Никодима. Одначе той не з'являвся.

Вдень, коли Коваленко припасовував новий сирицевий ремінець до своєї дерев'яної ноги, враз почулися Татаркою дитячі голоси:

— Гітлер! Гітлер!

У кравця втішно стиснулося серце. Коваленчиха, яка збирала падалицю під яблунею, так і застигла, не випростовуючись, тільки повернула обличчя до чоловіка. На обличчі була й усмішка, і відчай. Через мить усмішка щезла.

— От бісовий пес! — без злості сказав Карпо Іванович.

А наступного дня з'явився Никодим з новим пакетом під пахвою. На цієї йому потрапив худючий пес.

— Щось ви, господарі, собаку не годуєте. Ай-я-яй! Недобре! Заморити хочете. Заморити тебе хочуть, Гітлерчик.

Пес тихо загарчав.

— Цить, Сірко! — сказала Коваленчиха. — Нема чим і собаку годувати. Знаєте самі — часи такі, Никодиме Калениковичу.

Тетерук співчутливо покивав головою і став розгортати пакет.

— Оскільки у вас, Карпе Івановичу, золоті руки й око ніколи не хибує, то — ось костюмчик у мене... Матеріал — те що треба: бостон. Тільки обвисає на мені, і в плечах, і в кроці.

Костюм тонко віддавав запахом парфумів і доброго тютюну. Внизу на холошах кравець запримітив якісь бурі плями. Схоже, то була засохла кров.

— Ось бачите, — притулив до себе штани Тетерук. — Якраз ці плями і відрізати можна.

І, простягаючи штани кравцеві, додав:

— Мабуть, неохайному господареві дістався. Мабуть, з інтелігенції. Бо звідки в простої людини такий матеріальчик? Але нічого, поносив — дай іншому. Тепер ми пофорсимо. Як Ленін сказав? Ленін сказав: треба ділитися.

І вже йдучи до хвіртки, Тетерук зауважив Оленці, яка тулилася до бабусиного подолу.

— Ну як, чорнявенька? Ти дідуся любиш? Бач, усі біляві, а ти, як чужа.

Дівчинка ще глибше заховалася у бабусину спідницю.

— Ну що ви, їй-богу, Никодиме Калениковичу, до дитини причепилися, — стала благати Коваленчиха. — Вам метрику показати, чи що? Чорнява та чорнява. Начеб і самі чорняві.

Тетерук зиркнув зі злістю на стару.

— Не твого розуму діло! Брюнет я. Зрозуміла, стара дурепо? Брюнет!

Гітлер з гавкотом вискочив з-під ганку. Тетерук стрімголов утік за хвіртку і хряпнув нею за собою.

— А з собакою вашим ми ще де треба розберемось. Який він Сірко, Гітлер він, Гітлер! — крикнув і кинувся геть.

У дворі запала тиша. Тільки пес ніяк не міг угамуватися під ганком — усе гарчав і неголосно погавкував. Оленка виглянула з бабусиної пелени, але стара міцно притискала її до себе і дивилася на чоловіка.

— Карпе, а може, він... теє... єврей? — прошепотіла.

— Хто? — втупився в неї Коваленко.

— Хто-хто... Та зять наш, Грицько.

Коваленко мовчав. Він і сам, грішним ділом, тепер міркував над тим же. Оленка, звичайно, викапаний Грицько, коваленківський зять. Коли сватав, хіба ж розпитували, якої він нації: циган, українець, єврей чи татарин? Аби людина добра. Знали тільки, що з дитбудинку він, з безпритульних. Тепер Грицько воював. І Гальку понесло за ним, без неї там не справляється.

— Ну то й що? Яка різниця! — роздратовано сказав він. І знову мовчали.

— Ти ж бачиш, що твориться, — прошепотіла Коваленчиха і ледь кивнула головою у бік Сирця, де Бабин Яр.

Коваленко мовчав, тяжко опустивши голову.

— Ой, горе! Ой, біда! — застогнала Коваленчиха. І лихий тебе попутав так назвати собаку. Ой, лишенько! Ой, донесе Никодим!

— То що я маю робити — не дивлячись жінці в очі, кинув Коваленко.

Вона мовчки втупилася в нього, начебто намагалася щось підказати, але не наважувалася вимовити це вголос. Карпо Іванович здогадувався, що саме. Але прагнучи відтягнути ту гріховну мить, намагався не зауважувати жінчиного погляду. Нарешті не витримав, жбурнув Никодимове барахло і майже закричав пошепки:

— Ну чого ти дивишся? Що ж мені — вбити його?

І спідлоба обережно заглянув у жінчині очі. В них він звик знаходити оцінку своїм вчинкам. Після тих проклятих днів, наповнених стріляниною і людським гвалтом, він боявся дивитись у ці очі. Начебто якась вина лежала на ньому. І зараз, коли вперше за багато днів знову заглянув у них, він зрозумів, чого саме остерігався. Ці очі дивилися крізь нього, начебто жінка не бачила чоловіка. Вони лякали порожнечею. Ніби заповнені водянистими, вицвілими драглями. Красномовнішими були її коричневі, жилаві руки, які міцно притискали до себе Оленку, продовження їхньої плоті. Не сказавши ані слова, він повернувся і пішов у хату.

Наступного дня Коваленко устав рано, ще тільки сіріло. Пристебнув ногу і, стараючись не стукати дерев'янкою, щоб не збудити внучку й дружину, які спали в одному ліжку, вийшов на ганок. Під ганком, радіючи його появі, заскімлив пес і забряжчав ланцюгом. Коваленко зійшов з ганку, відстебнув ланцюг від нашийника, прив'язав до шворки, прихопив у повіточці заступ і сокиру та разом із собакою вийшов за хвіртку.

Лук'янівка ще спала. Сивий листопадовий туман накрив Поділ. І Дніпро, і задніпровські заплави.

Вони мовчки йшли через мокрі кущі, по суглинку, по піску, по опалому, ще не зів'ялому листі. Пес не натягував повідка, йшов діловито поруч.

Зупинилися неподалік од Бабиного Яру.

Попереду крізь гілки було видно вузьку місцину, за нею — урвище й улоговину, над якою клубочився туман. Сходило сонце. Дерева й кущі, що росли над самим схилом, спалахували разючими рудими, жовтими, багряними барвами. Кравцеві здалося, що на тому страшному місці вони, наситившись людською кров'ю, поміняли колір. Намагався туди не дивитися.

Він увіткнув у землю заступ і залишив його сторчака. Пес неспокійно крутився біля ніг і поскімлював. Довелося зняти шворку і зв'язати йому ноги. Тепер він лежав боком і запитально поглядав на господаря. Коваленко намагався не дивитись йому в очі. Розмахнувся і вдарив собаку по голові обухом. Пес заскімлив і затих. Кравець тяжко опустився на коліно, підігнув куксу і став копати яму.

Коли все зробив, став і на друге коліно і, схиливши голову на груди, тихо мовив:

— Прости мене, песику! Прости нам, людям!

Переклав з російської
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

«С...

Нещодавно ... відбулася зус... нізону. Обгов... зміцнення бо... з виконуючим... мотострілецьк...

— Генад... домо, що шт... ського війс... прийняв ріш... ня ліквідува... і на її базі с... Чим це вик...

— Річ у т... Україні зосе... дкий армійс... Щоб його у... трібні велик... дячи з миро... нашої держа... мати невел... структуру. ... формуватися... зі военної з... ротший стро... мобілізувати ... кість людей... мій погляд... оборони від... гану схем... військ.

— Переф... візії у бриг... лике скороч... никає у цьо... ліктних ситу...

— Так, ... лючиших , п... йдеться про... людей. І ду... кого не обі... спільно зі ш... ралися засп... Затверджуюч... залишаємо ... — направля... тини. Тим, ... вислугу рок... йти на пенс... працевлашту... велику допо... обласна дер... рація.

— І все ...

— Є скл... рами-артиле... тому, що д... нашу дивіз... укомплектув... штату. І в ... були офіцер... Хмельницьк... місцеве учи... зуміло, їм н... шати облас... ти десь на ... тір. Та, ... компромісні... ки знайдемо...

— Генна... як комплек... гади? Чи від... національно...

ФОТО...

ГОЛОС України

оже, і справ-
— злякалася
спитайте.
шивати плащ
Тетерук про
о нашийника
Приорку, ки-
Його нагоду-
кінець міста,
п'ятий, уран-
ий, з обідра-

у заявалося,
нео...
Пес вилкав
півтора року
Попросив у
трів. Прив'я-
не плив за
очись, пере-
витримав —
чи місцину,
був переко-
е для чого
, як пес ле-
здох, і на-
вертався на
на Гітлера,
Одного разу
і кума і по-
ес, як лизав
ож, як вони
ти під три
рицевий ре-
атаркою ди-
ха, яка зби-
випростову-
На обличчі
езла.
о Іванович
пакетом під
-я-яй! Не-
тлерчик.

Пес тихо загарчав.

— Цить, Сірко! — сказала Коваленчиха. — Нема чим і собаку годувати. Знаєте самі — часи такі, Никодиме Калениковичу.

Тетерук співчутливо покивав головою і став розгортати пакет.

— Оскільки у вас, Карпе Івановичу, золоті руки й око ніколи не хибує, то — ось костюмчик у мене... Матеріал — те що треба: бостон. Тільки обвисає на мені, і в плечах, і в кроці.

Костюм тонко віддавав запахом парфумів і доброго тютюну. Внизу на холошах кравець запримітив якісь бурі плями. Схоже, то була засохла кров.

— Ось бачите, — притулив до себе штани Тетерук. — Якраз ці плями і відрізати можна.

І, простягаючи штани кравцеві, додав:

— Мабуть, неохайному господареві дістався. Мабуть, з інтелігенції. Бо звідки в простої людини такий матеріальчик? Але нічого, поносив — дай іншому. Тепер ми пофорсимо. Як Ленін сказав? Ленін сказав: треба ділитися.

І вже йдучи до хвіртки, Тетерук зауважив Оленці, яка тулилася до бабусиного подолу:

— Ну як, чорнявенька? Ти дідуся любиш? Бач, усі біляві, а ти, як чужа.

Дівчинка ще глибше заховалася у бабусину спідницю.

— Ну що ви, їй-богу, Никодиме Калениковичу, до дитини причепилися, — стала благати Коваленчиха. — Вам метрику показати, чи що? Чорнява та чорнява. Начеб і самі чорняві.

Тетерук зиркнув зі злістю на стару.

— Не твого розуму діло! Брунет я. Зрозуміла, стара дурепо? Брунет!

Гітлер з гавкотом вискочив з-під танку. Тетерук стрімголов утік за хвіртку і хряпнув нею за собою.

— А з собакою вашим ми ще де треба розберемось. Який він Сірко, Гітлер він, Гітлер! — крикнув і кинувся геть.

У дворі запала тиша. Тільки пес ніяк не міг угамуватися під ганком — усе гарчав і неголосно погавкував. Оленка виглянула з бабусиної пелени, але стара міцно притискала її до себе і дивилася на чоловіка.

— Карпе, а може, він... теє... єврей? — прошепотіла.

— Хто? — втупився в неї Коваленко.

— Хто-хто... Та зять наш, Грицько.

Коваленко мовчав. Він і сам, грішним ділом, тепер міркував над тим же. Оленка, звичайно, викапаний Грицько, коваленківський зять. Коли сватав, хіба ж розпитували, якої він нації: циган, українець, єврей чи татарин? Аби людина добра. Знали тільки, що з дитбудинку він, з безпритульних. Тепер Грицько воював. І Гальку понесло за ним, без неї там не справляться.

— Ну то й що? Яка різниця! — роздратовано сказав він. І знову мовчали.

— Ти ж бачиш, що твориться, — прошепотіла Коваленчиха і ледь кивнула головою у бік Сирця, де Бабин Яр.

Коваленко мовчав, тяжко опустивши голову.

— Ой, горе! Ой, біда! — застогнала Коваленчиха. І лихий тебе попутав так назвати собаку. Ой, лишенько! Ой, донесе Никодим!

— То що я маю робити — не дивлячись жінці в очі, кинув Коваленко.

Вона мовчки втупилася в нього, начебто намагалася щось підказати, але не наважувалася вимовити це вголос. Карпо Іванович здогадувався, що саме. Але прагнучи відтягнути ту гріховну мить, намагався не зауважувати жінчиного погляду. Нарешті не витримав, жбурнув Никодимове барахло і майже закричав пошепки:

— Ну чого ти дивишся? Що ж мені — вбити його?

І спідлоба обережно заглянув у жінчині очі. В них він звик знаходити оцінку своїм вчинкам. Після тих проклятих днів, наповнених стріляниною і людським гвалтом, він боявся дивитись у ці очі. Начебто якась вина лежала на ньому. І зараз, коли вперше за багато днів знову заглянув у них, він зрозумів, чого саме остерігався. Ці очі дивилися крізь нього, начебто жінка не бачила чоловіка. Вони лякали порожнечею. Ніби заповнені водянистими, вицвілими драглями. Красномовнішими були її коричневі, жилаві руки, які міцно притискали до себе Оленку, продовження їхньої плоті. Не сказавши ані слова, він повернувся і пішов у хату.

Наступного дня Коваленко устав рано, ще тільки сіріло. Пристебнув ногу і, стараючись не стукати дерев'янкою, щоб не збудити внучку й дружину, які спали в одному ліжку, вийшов на ганок. Під ганком, радіючи його появі, заскімлив пес і забряжчав ланцюгом. Коваленко зійшов з ганку, відстебнув ланцюг від нашийника, прив'язав до шворки, прихопив у повітчці заступ і сокиру та разом із собакою вийшов за хвіртку.

Лук'янівка ще спала. Сивий листопадовий туман накрив Поділ. І Дніпро, і задніпровські заплави.

Вони мовчки йшли через мокрі кущі, по суглинку, по піску, по опалому, ще не зів'ялому листі. Пес не натягував повідка, йшов діловито поруч.

Зупинилися неподалік од Бабиного Яру.

Попереду крізь гілки було видно вузьку місцину, за нею — урвище й улоговину, над якою клубочився туман. Сходило сонце. Дерева й кущі, що росли над самим схилом, спалахували разючими рудими, жовтими, багряними барвами. Кравцеві здалося, що на тому страшному місці вони, наситившись людською кров'ю, поміняли колір. Намагався туди не дивитися.

Він увіткнув у землю заступ і залишив його сторчака. Пес неспокійно крутився біля ніг і поскімлював. Довелося зняти шворку і зв'язати йому ноги. Тепер він лежав боком і запитально поглядав на господаря. Коваленко намагався не дивитись йому в очі. Розмахнувся і вдарив собаку по голові обухом. Пес заскімлив і затих. Кравець тяжко опустився на коліно, підігнув кукси і став копати яму.

Коли все зробив, став і на друге коліно і, схиливши голову на груди, тихо мовив:

— Прости мене, песику! Прости нам, людям!

Переклав з російської
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

«Сильний рахується... з сильним»

ЯК ІДЕ РОЗБУДОВА АРМІЇ

Нещодавно у хмельницькому корпункті газети «Голос України» відбулася зустріч журналістів з групою офіцерів місцевого гарнізону. Обговорювалися питання розбудови національної армії, зміцнення боєздатності військ. Підсумком розмови стало інтерв'ю з виконуючим обов'язки начальника гарнізону і командира 17-ї мотострілецької дивізії полковником Геннадієм ГУЛЕВИЧЕМ.

— Геннадіє Івановичу, відомо, що штаб Прикарпатського військового округу прийняв рішення до 1 грудня ліквідувати вашу дивізію, і на її базі створити бригаду. Чим це викликано?

— Річ у тому, що нині в Україні зосереджено громіздкий армійський потенціал. Щоб його утримувати, потрібні великі кошти. Виходячи з миролюбної доктрини нашої держави, ми мусимо мати невелику армійську структуру. Однак вона має формуватися так, щоб у разі воєнної загрози у найкоротший строк можна було мобілізувати необхідну кількість людей і техніки. На мій погляд, Міністерство оборони відпрацювало непогану схему скорочення військ.

— Переформування дивізії у бригаду — також велике скорочення. Чи не виникає у цьому зв'язку конфліктних ситуацій?

— Так, це один з найболючіших процесів. Адже йдеться про долю багатьох людей. І дуже важливо нікого не обійти увагою. Ми спільно зі штабом армії старалися заспокоїти офіцерів. Затверджуючи штати, одних залишаємо в бригаді, інших — направляємо в інші частини. Тим, хто має житло й вислугу років, рекомендуємо йти на пенсію. До речі, у працевлаштуванні цих людей велику допомогу нам подає обласна державна адміністрація.

— І все йде гладко?

— Є складності з офіцерами-артилеристами. Суть у тому, що до розпаду СРСР нашу дивізію планували укомплектувати до повного штату. І в наші полки прибули офіцери, які родом з Хмельницького і закінчили місцеве училище. Тепер, зрозуміло, їм не хочеться залишати обласний центр і їхати десь на карпатський хутір. Та, сподіваюся, що компромісні рішення ми таки знайдемо.

— Геннадіє Івановичу, а як комплектуєте склад бригади? Чи відіграє певну роль національність?

— Верховна Рада України заявила на весь світ, що на українській землі всі нації мають рівні права. Отже, у доборі кадрів виходимо насамперед з ділових і професійних якостей.

— Сьогодні, можна так сказати, дивізії вже немає, а бригади ще немає. Якби у такій ситуації ваш штаб отримав сигнал бойової тривоги і наказ негайно вийти на захист Державного кордону, чи справилися б?

— За останніх півтора року дивізія не проводила навчальні збори резервістів, на практиці не відпрацьовувала свої мобілізаційні можливості. Тому можуть виникнути певні неузгодження. На цю проблему варто звернути увагу не лише Міністерству оборони, командуванню, а й політикам. Від останніх у нас сьогодні чи не найбільше залежить. Правда, вселяє оптимізм те, що не поламалася схема управління і зв'язку: Міноборони — військова частина — військкомат. І добряче попсувавши собі нерви, таки можна вкластися у нормативний строк.

— Як нам стало відомо, на нараді офіцерів управління дивізії ви сказали, щоб усі переходили на спілкування державною українською мовою. Що вас до цього спонукало і як це сприйняли?

— Якщо держава має свою армію, то й порядки у ній мають бути державні. Соціально - психологічна служба Міністерства оборони, яку очолює генерал Мулява, надіслала нам рекомендації з переходу на державну мову. Там визначено строк у кілька років. Але й через такий термін ніхто до того не прийде, якщо завдання не поставити перед собою вже сьогодні. За один день неможливо вивчити мову. Тому я запропонував офіцерам управління показати приклад і спокійно, ненав'язливо переходити у службовому спілкуванні на українську мову. Приємно, що майже всі поставилися до цього з розумінням.

— Ви заклали перші цеглини у добру справу. Та чи не розпадуться вони за нової структури?

— Можу певно сказати, що ні. Бо основний склад апарату управління корпусом перейде з дивізії. Отже сьогоднішня ініціатива матиме своє логічне завершення.

— Як ставитеся ви, офіцер і громадянин, до одностороннього «самороздягання» — знищення танків, ліквідації ядерних сил?

— На крилах ейфорії від проголошення державної незалежності тут наламали багато дров. Візьмемо, наприклад, проблему танків. Є міжнародна домовленість про розміщення в Україні певної кількості танків. І не більше. Так от, за прикладом тієї самої Росії зайві танки треба було б не ламати (це великі фінансові витрати), а продавати і отримувати валюту. Складається враження, що в парламенті зібралися тільки безгосподарники. А де ж державні будівничі?

Ще більше дивує підхід до стратегічних сил. Я уважно перечитав Історію України і ніде не знайшов ані слова про те, щоб Україна колись комусь погрожувала. Це одна з наймиролюбніших держав. Зате впродовж віків на родючі землі України за зіхало чимало ворогів. І сьогодні з різних боків звучать територіальні претензії до України. Як бути за такої ситуації з стратегічними силами?

Україна заявила на весь світ, що вона прагне стати без'ядерною державою. Це дуже цінна ініціатива. Але для того, щоб ми уже вкотре не потрапили в якесь ярмо, знищувати ядерну зброю мусимо адекватно і нарівні з іншими ядерними державами — Росією, Англією, Францією, США. Тільки таким чином зможемо гарантувати собі безпеку.

Адже ще з древніх віків існує неписаний закон: сильний рахується тільки із сильним. Маючи сьогодні ядерний потенціал, якому за технічним виконанням немає аналогів у світі, ми можемо з гідністю говорити про рівність. І у роззброєнні — теж. Це був би добре засвоєний урок, взятий з нашої історії.

Розмову вели:
Надія ПАКУЛЬКО,
Михайло ВАСИЛАШКО.

ФОТОКОНКУРС

«На заплаві Дінця». Фото Михайла СВІТЛИЧНОГО. Луганська область.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУ́РНА ВИМО́ВА

МИКОЛА ПОГРІБНИЙ

Всім, хто цікавиться питаннями культури усного мовлення і хоче правильно говорити українською мовою!

АГЕНТСТВО «ТРАНСАКЦІОН» ПРОПОНУЄ:

Оригінальний навчальний посібник відомого українського лексикографа Миколи Івановича Погрібного, автора «Словника наголосів» та «Орфоепічного словника».

Посібник «Українська літературна вимова» розрахований на вчителів, студентів, старшокласників, журналістів телебачення і радіомовлення, артистів, дикторів.

Закріпити літературні норми вимови вам допоможе комплект із трьох платівок, який додається до посібника.

Вартість готівкою **сьогодні** ще 399 купонів плюс податок 28%, по безготівковому рахунку — 449 купонів плюс 28% податку.

Замовлення надсилайте за адресою: Україна, м. Дніпропетровськ-9, проспект Калініна, 47, агентство «Трансакціон».

Р/рахунок 468638 в Правобережному відділенні АКАПБ «Україна» м. Дніпропетровська.

Телефони для довідок: (0562) 52-60-45, 52-61-91,

Факс: 42-26-13.

MICKOLA POGRIBNIJ

UKRAINIAN LITERARY PRONUNCIATION

Брокерская фирма Общество с ограниченной ответственностью "КОММЕРЧЕСКИЕ СИСТЕМЫ"

ГОСПОДА!

Мы за рубли в кратчайшие сроки приобретем для Вас:

- лес и пиломатериалы;
- офисную и бытовую мебель;
- сталь, алюминий, чугун и другие изделия из металлов;
- автомашины отечественные и импортные любых марок: новые или бывшие в употреблении;
- сантехнические изделия;
- полистирол, полиэтиленовую пленку и другую химическую продукцию;
- станки, оборудование;
- недвижимость,

а также тысячи наименований других нужных Вам предметов, которые выставлены на торгах самой крупной из украинских бирж — Киевской Универсальной Товарной Бирже, а также Украинской бирже недвижимости, Украинской столичной бирже.

Просим делать заявки на сумму не менее 100000 рублей.

У НАС НЕТ ПРОБЛЕМ, ГОСПОДА! ИХ НЕ БУДЕТ И У ВАС!

Для Вас мы работаем без выходных!
FAX: 224-43-20

Телефоны в Киеве
224-42-17
224-75-68
224-14-98

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ «ПЕРСОНАЛ» — ЭТО НАСТОЛЬНАЯ КНИГА ВСЕХ, КТО РАБОТАЕТ С ЛЮДЬМИ

Журнал «Персонал» — уникальное периодическое издание, выпускаемое с 1991 г. Межрегиональным заочным университетом управления персоналом (МЗУУП) для самого широкого круга специалистов, предпринимателей, менеджеров. Среди тысяч наших подписчиков — правительства независимых государств, министерства и ведомства, научные и учебные центры, различные ассоциации и концерны, крупные и малые предприятия и фирмы.

«ПЕРСОНАЛ» — это:

- новейшая теория и практика кадрового менеджмента
- психологические и социологические методики, тесты и методы
- современная педагогика и организация непрерывного образования
- юридические комментарии и нормативные акты
- эффективные персонал-технологии и деловые игры

ЭТО ВСЕ О РАБОТЕ С ПЕРСОНАЛОМ

Периодичность журнала — 6 выпусков в год (объем каждого номера около 150 стр., иллюстрирован, выполнен способом компьютерной верстки, печать — офсет).

Стоимость подписки на 1 полугодие 1993 г. — 750 руб. (с учетом НДС и почтовых расходов).

Заказы высылаются до 31 декабря 1992 г. вместе с копией платежного поручения (или перевода) по адресу: 252039, г. Киев, ул. Фрометовская, 2, МЗУУП, «Персонал».

Наш р/с 609091 в ОПЕРУ при Укрсоцбанке г. Киева, МФО 300023 (почтовый индекс банка 252006).

Телефоны: 264-72-56, 264-52-54, 267-73-12 (бухгалтерия).

«ПЕРСОНАЛ» — ГОТОВАЯ ФОРМУЛА КАДРОВОГО УСПЕХА!

ЗАВОД ХОЛОДИЛЬНОГО ОБОРУДОВАНИЯ

39-200 Дембица, ул. Метальовцув, 25 ПОЛЬША
Телефон: (146) 2031 Факс: (146) 2320, 2194
Телекс: 066617, 066618

Самый крупный в Польше изготовитель промышленного холодильного оборудования

ИЗГОТАВЛИВАЕТ И ПОСТАВЛЯЕТ:

Компрессорные холодильные винтовые и поршневые агрегаты
Холодильную аммиачную и фреоновую аппаратуру
Универсальные холодильные вентили
Вентили для пара
Холодильные воздухосушители
Холодильное оборудование для кондиционирования шахт, гостиниц, зрительных залов
Туннели для замораживания фруктов, овощей и птицы производительностью от 350 до 6000 кг/час при температуре замораживания — 40°C
Универсальные холодильные камеры хранения емкостью от 6 до 100 тонн при температуре от 0°C до — 20°C
Контейнерные холодильники для хранения рыбы емкостью 500 тонн при температуре до — 25°C
Комплектные холодильные хранилища «под ключ»
Комплектные холодильные, аммиачные и фреоновые установки различного назначения.

ПРОЕКТИРУЕМ И ИЗГОТАВЛИВАЕМ

комплектные холодильные установки для уже существующих зданий, после переоборудования их под холодильные камеры.

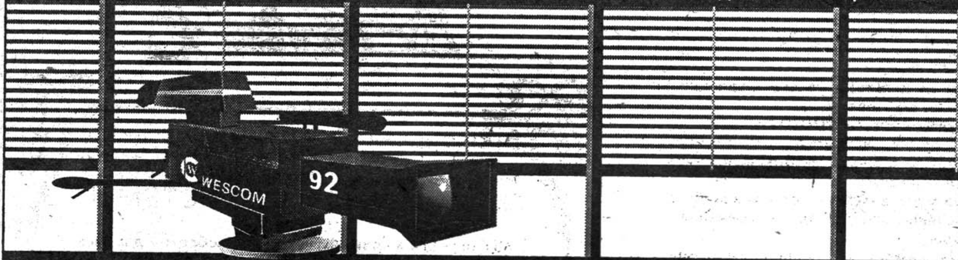
Наше оборудование имеет сертификаты международных классификационных обществ.

За последнее время наш завод поставил в Украину:
13 комплектных холодильных установок для построенных в Донецком бассейне хранилищ емкостью от 2500 до 10000 тонн
8 контейнерных холодильников для хранения рыбы
22 туннеля для замораживания овощей и фруктов.

НАШ ЗАВОД ИМЕЕТ СВОЙ ОФИС — СП «СЕРВИС» ПО АДРЕСУ: 340000 ДОНЕЦК, ул. АРТЕМА, 97 к. 612
Тел. (0622) 90-35-40, 90-22-66
ТЕЛЕКС 115129

ПРЕДСТАВЛЯЕТ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ФИРМ "SONY" И "PANASONIC" ДЛЯ ТЕЛЕСТУДИЙ И ТЕЛЕЦЕНТРОВ

Работа в форматах S-VHS, MII и BETACAM, передающая и записывающая аппаратура,

пульты создания спецэффектов, монтажные пульты, multi-media системы, рабочие станции компьютерной анимации.

310042, Харьков ул. Пожарского 2/10 тел. (0572) 93-40-75, 95-96-74, 94-28-11 факс (0572) 94-35-73

ФИРМА «МЕДРОС» ПРЕДЛАГАЕТ ДЛЯ РЕАЛИЗАЦИИ:

1. Клей обувной «STAR-PUR» по лицензии Германии производство Республика Польша (аналог Десмакол-400).

2. Оптический отбеливатель для текстильной и легкой промышленности «Гелиофор» (Польша).

Контактные телефоны: **221-12-11, 221-12-04.**

ФИРМА «К и П Лтд» РЕАЛИЗУЕТ:

телефаксы AUDIOVOX AFX-2000;
таймер;
алфавитно-цифровой дисплей;
записную книжку — 100 номеров;
функцию поллинга.

Гарантия — 6 месяцев.
Телефон: 264-25-52.

ПРЕДПРИЯТИЕ ИЗГОТОВИТ И ОТГРУЗИТ:

— эмали ПФ-133 различных цветов (белый, черный, зеленый, темно-серый, желтый и другие);
— эмаль для пола ПФ-266;
— эмаль НП-2138 светло-голубую;
— краски густотертые разных цветов;
— краски, готовые к применению разных цветов;
— тальк.

Телефоны в Кривом Роге: (0564) 71-12-82, 71-73-22, 71-23-04, 29-29-95.

Телетайп 106104 СУРИК.

Украинская Биржа Недвижимости

ДЕНЬГИ ДЕЛАЮТ ДЕНЬГИ!

Господа!

Предлагаем вашему вниманию выборочные результаты аукционов кредитных ресурсов, состоявшихся в конце сентября 1992 года.

Сумма кредита	Срок кредита	Процент продажи
2.000.000 руб.	3 месяца	120%
3.000.000 руб.	3 месяца	90%
5.000.000 руб.	3 месяца	100%
5.000.000 руб.	3 месяца	100%
6.000.000 руб.	3 месяца	120%
10.000.000 руб.	3 месяца	105%
12.000.000 руб.	12 месяцев	105%
15.000.000 руб.	3 месяца	100%
20.000.000 руб.	3 месяца	80%
40.000.000 руб.	3 месяца	100%
50.000.000 руб.	3 месяца	100%

Господа кредиторы!

Сегодня у нас большой спрос на кредитные ресурсы с гарантиями самых крупных и надежных банков Украины.
Предлагаем вашему вниманию некоторые из заявок:

Заявки	Срок кредита	Годовые проценты
50.000.000 руб.	3 месяца	80-90%
100.000.000 руб.		
200.000.000 руб.		
300.000.000 руб.		
400.000.000 руб.		
500.000.000 руб.		

Удачи, Вам, господа, и процветания! Для Вас мы работаем без выходных!

Телефоны: 224-55-81, 224-82-36, 224-14-98.
Факс: (044) 244-18-80, 224-43-20.
Наш адрес: 252030, Киев, 30, ул. Владимирская, 57.

До уваги власників автотранспорту, а також забудовників — як організацій, так і приватників

НА ВАШЕ ЗАМОВЛЕННЯ -

Ямпільський авторемонтний завод може виготовити з власних матеріалів або з матеріалів замовника:
— секції огорожі (металеві, 2×1,2 м);
— ворота з хвірткою (металеві);
— ворота гаражні (металеві) ЯО № 500000 для легкового автомобіля;
— петлі дверні ПН1-85;
— петлі віконні ПНІ-130;
— кутники металеві (товщина 3 мм);
— контейнер металевий для автоперевезень УУК-3 т.

Крім того, завод може виконати капітальний ремонт:
— двигуна ГАЗ-53 А № 53-100450;
— двигуна ГАЗ-52 № 52-04-1000451-20.

Оплата — за домовленістю, розрахунки — за попередньою оплатою або по чековій книжці.

На яких умовах виконується замовлення, як його оформити — про все це вас проконсультують по телефонах у Ямполі: 9-31-36; 9-32-62; 9-32-82; 9-32-89.

Телетайп — 291703 АВТО.

Адреса підприємства: Хмельницька область, Білогірський район, смт. Ямпіль. Ямпільський авторемонтний завод.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОДАЕТ СО СКЛАДА В ГОРОДЕ ХАРЬКОВЕ ИЛИ МЕНЯЕТ НА САХАР НОВЫЕ ДВИГАТЕЛИ:

КАМАЗ 740,

а также автомобили ИЖ 2715 (фургон)

ИЖ 27151 (пикап)

КамАЗ 55111 (самосвал)

КамАЗ 5320 (с тентом)

Контактные телефоны: (0572) 27-36-22, 51-84-45.

«Тригол» мінятиме назву?

З травня нинішнього року сім'ю спортивних видань України поповнив новий вісник «Тригол». Його заснували Магдалинівський фізкультурно - оздоровчий клуб «Мрія» і молодіжний центр «Самара» (Новомосковськ). До редколегії «Тригола» увійшли відомі не тільки в Магдалинівці колишні гравці сільських команд. Об'єднав їх чудовий журналіст і великий любитель футболу Володимир Сорока.

«Тригол» постійно розповідає про змагання сільських футбольних команд Дніпропетровщини, знайомить з кращими гравцями, повідомляє склади команд, календарі змагань. Тобто вісник упевнено зайняв ту вільну нішу у світі футбольної інформації, до якої рідко доходили руки в республіканських видань. «Тригол» з першого номера поставив мету — створити на базі газети рекламно-інформаційний центр всього сільського спорту України. Думаю, що з допомогою відродженого республіканського товариства «Колос» журналістам з Дніпропетровщини це вдасться зробити.

Але що ж то за спортивне видання, якщо воно не вміє організувати свято для болільників, а журналісти — володіти м'ячем? Наслухавшись про успіхи київської команди «Пресинг», журналісти «Триголу» вирішили створити й свою футбольну команду, а на її презентацію перед болільниками Магдалинівки викликати своїх київських колег.

Тут ще й нагода трапилася: свято селища Магдалинівка, яке відзначало річницю визволення від фашистських загарбників. Зранку в Магдалинівку з'їхались машини з усіх господарств району на ярмарок, потім біля меморіалу відбувся урочистий мітинг, на якому вшанували ветеранів. А вдень свято перемістилося на стадіон, де була і цікава вистава, і концерт, і лотерея, в якій розігрувалися бички, поросята, гуси, проводився конкурс на кращу композицію з осінніх квітів і багато інших заходів.

Окрасою свята став футбольний матч між «Триголом» і «Пресингом». З перших хвилин столична команда потрапила під пресинг дніпропетровських футболістів, серед яких грамотною грою відзначалися Гамідов, Гордієнко, Ожогін, Швець. У киян у першому таймі міг кілька разів відзначитися Сай, але м'яч після його ударів обминав ворота. А в другому «Тригол» примусив більш досвідчену команду відігруватися після влучного удару Швеця. Та коли кияни не реалізували пенальті, господарі одразу забили другий м'яч. Це знову відзначився Швець. Киянам усе ж вдалося провести один гол, але «Тригол» одразу відповів двома. «Тригол» переміг — 4:1. І тепер команді, мабуть, треба міняти назву. Або забивати менше. Бо тільки Сергій Швець забив три чудових голи...

Після гри журналістів-футболістів привітали керівники районної держадміністрації і спонсори цього цікавого матчу — голова регіонального об'єднання селянських господарств «Приорілля» Магдалинівського району В. Шевченко і начальник ПМК-18 М. Лавриненко.

Спортивні журналісти Києва та Дніпропетровщини домовились: цей матч не останній. І ми будемо дружити командами. Тим більше, що так хочеться відігратися за поразку. До речі, у «Пресингу» вона перша у цьому сезоні.

Олександр БІЛИК.

Футбол

ВОНИ ВИХОДЯТЬ НА ПОЛЕ

«ВОЛИНЬ» (ЛУЦЬК)

Начальник команди Барабасевич Анатолій. **Головний тренер** Покора Роман. **Тренер** Байсаревич Володимир.

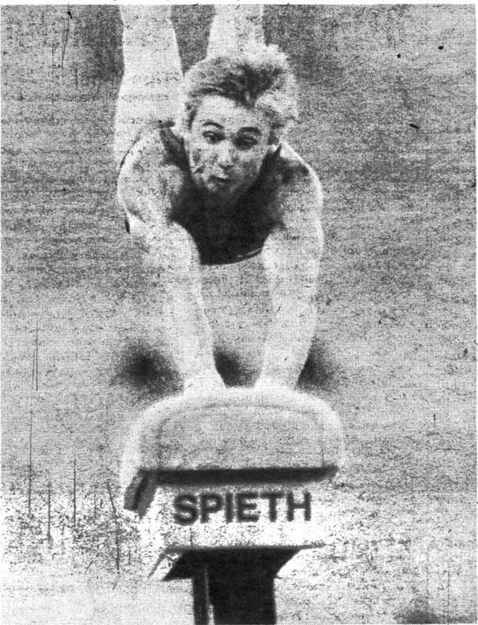
Воротарі: Бурч Михайло (1960), Гайдук Андрій (1972). **Захисники:** Польний Іван (1961) Антонюк Володимир (1958), Федюков Олег (1963), Поліщук Анатолій (1967), Круковець Сергій (1973), Синицький Олег (1968, з «Карпат», Львів), Сарнавський Ігор (1968, з «Ниви», Вінниця), Гащин Володимир (1972). **Півзахисники:** Зуб Роман (1967), Федецький Андрій (1958), Богунов Сергій (1973) Маланій Руслан (1971) Вовчук Любомир (1968), Сартаков Ігор (1965, з «Поділля», Хмельницький). **Нападаючі:** Дикий Володимир (1962). Мозолюк Володимир (1964).

«ТОРПЕДО» (ЗАПОРІЖЖЯ)

Начальник команди Колесников Анатолій. **Головний тренер** Лемешко Євген. **Тренери** Атаманюк Володимир, Балан Іван.

Воротарі: Мойсеєв Ігор (1964), Глущенко Андрій (1974). **Захисники:** Бондаренко Олександр (1966), Нефедов Олександр (1966) Черкун Ігор (1965). Соболь Олександр (1968). Сидоркін В'ячеслав (1970), Зайцев Сергій (1973), Узаков Руслан (1967). **Півзахисники:** Мареєв Андрій (1966), Волков Олександр (1961) Цюра Валерій (1970), Бакалов Юрій (1966), Машнін Валерій (1958, з «Евіса», Миколаїв) Матюха Андрій (1965, з «Ворскли», Полтава), Громов Віктор (1965, з «Шахтаря», Павлоград). **Нападаючі:** Бондаренко Роман (1966), Заєць Олександр (1962). Рахаєв Ігор (1973, з «Маяка», Херсон), Іванов Олександр (1965, з «Металіста», Харків).

«Спогади про Барселону»

Опорний стрибок у виконанні олімпійського чемпіона, луганчанина Григорія Місютіна. Фото Миколи БОЧКА.

Футбол. Друга ліга

ПОДОЛАННЯ КРИЗИ

Мабуть, усі болільники здивувалися, коли побачили херсонський «Кристал» серед аутсайдерів другої ліги. Адже це команда з давніми й добрими традиціями. Та, здається, криза, до якої привели клуб тренери Гамула і Старцев, минає. Новому наставникові «Кристала» Анатолієві Лебедю, який колись грав у нападі херсонської команди, вдалося на місце гравців, що кинули її у важку хвилину, знайти місцевих. І вже другий матч «Кристал» виграє. В останньому турі херсонці перемогли 2:0 «Дністер». Голи забили Петров (64) і Балашов (74).

Вдало виступили у восьмому турі лідери. «Дніпро» у Черкасах переміг другу команду донецького «Шахтаря» — 1:0. Переможний гол на 14-й хвилині забив Нікітін. «Явір» із Краснопілля грав у Києві з командою «ЗС-Оріяна» і теж переміг — 1:0.

Кіровоградська «Зірка» зуміла вистояти в Армянську, де постійно атакував «Титан», а севастопольська «Чайка» зусиллями Шутова (23) і Духновського (26) подолала опір «Галичини» — 2:0.

На чолі турнірної таблиці «Дніпро», у якого 12 очок, по 11 очок набрали «Явір», «Зірка» і «Чайка». До них впритул наблизився херсонський «Кристал» з 10 очками.

Матчі дев'ятого туру відбудуться 5 жовтня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Телебачення

ЧЕТВЕР

1 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Співоче поле. 1 частина.
10.30 Мультфільми.
11.05 Майстри гумору.
11.55 УТН.
12.10 Художній фільм. «Мистецтво жити в Одесі».
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 На допомогу школі. 9 кл. Історія України.
17.00 Телефото на згадку. В. Крищенко.
17.45 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
19.00 УТН.
19.10 До фестивалю голландської культури у Києві. Документальний телефільм
19.30 Міжнародний фестиваль рок-музики в Одесі.
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 Дніпро.
21.35 Ай Пі Київ.
21.40 Хроніка МВС.
21.55 Гарт. У перерві — УТН.
0.10 Художній телефільм

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.50 Прем'єра документальних фільмів.
10.20 Наш музичний клуб.
11.00 Новини
11.20 «Ад'ютант його превосходительства». Художній телефільм. 3 серія.
12.35 «Ковбої». Фільм-концерт.
12.55 «Дзвін літа, що минає».
14.00 Новини
14.25 Телемікст.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Історія і люди.
17.00 Новини.
17.20 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє: «Мелодії сонячного краю».
18.05 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.50 Прем'єра документального телефільму
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Лото «Мільйон».
21.05 Прем'єра рубрики «Кожний про своє».
21.20 До Міжнародного дня музики. Відродження.
22.20 Телескоп.
23.00 Новини.
23.25 «Формула кохання». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Час ділових людей.
7.50 Дозвілля.
8.05 Народна пісня у творчості зарубіжних композиторів.
9.05 Футбол. Кубок УЄФА. «Рапід» (Відень) — «Динамо» (Київ).
10.40 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
11.10 Життя-буття.
11.50 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 80 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Сигнал.
15.15 Мульти-пульти.
15.45 Пілігрим.
16.45 Там-там новини.
17.00 Ретро. Співає В. Макаров.
17.15 ТрансРосефір.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.10 Київська панорама.
19.30 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 81 серія.
20.20 На шостій сесії Верховної Ради України.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

08.00 Новини.
08.20 Перший тайм.
08.35 Я стомився від XX століття. Літературно-музична композиція.
09.05 Побачення у Тулоні.
09.20 Іспанська мова. 1 рік.
09.50 Іспанська мова. 2 рік.
10.20 Перспектива.
10.50 Наш сад.
11.20 Апокриф.
12.35 Відеорама.
12.50 День відкриттів.
13.20 Дозвілля. ТБ-ательє.
15.00—18.00 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
15.00 Мультфільми.
15.15 Художній фільм
17.45 Відеомузика.
18.00 Наш сад.
18.30 Відеорама.
18.45 «Олінь і Шалашівка». Вистава МХАТ ім. А. Чехова.
19.55 Студія телепрограм «Тет-а-тет».
19.55 Мультфільми.
20.10 Художній фільм
21.40 Відеомузика.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відпов'дальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 448.154

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311186